“M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı”
Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

31 dekabr 2021-ci il tarixinə bitən il üçün
Maliyyə Hesabatları

M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Maliyyə Hesabatları

Mündəricat

	Səh
Müstəqil auditor rəyi	1 - 2
Məcmu gəlir hesabatı	3
Maliyyə vəziyyəti barədə hesabat	4
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	5
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	6
Maliyyə hesabatlarına dair qeydlər	7 – 49

Grant Thornton Azerbaijan
Damirchi Tower
22nd floor
37 Khojali Avenue
Baku, Azerbaijan

T +994 124047537
+994 12 4047538
F. +994 12 4047543
E info@az.gt.com
www.grantthornton.az

Müstəqil auditorun rəyi
M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin səhmdarına

Maliyyə hesabatlarının auditi barədə hesabat

Rəy

Biz **"M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin** ("Şirkət", keçmiş Mol Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti) 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat uçotu siyasətləri və sair izahedici məlumatları əhatə edən qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim rəyimizə görə, əlavə edilən maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından, Şirkətin 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Həmin standartlara görə bizim məsuliyyətlərimiz hesabatımızın Maliyyə Hesabatlarının Auditi üzrə Auditorların Məsuliyyəti hissəsində təqdim edilir. Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etik Standartlar Şurasının Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə (IESBA Məcəlləsi) və Azərbaycan Respublikasında maliyyə hesabatlarının auditinə müvafiq olan etik tələblərə əsasən Şirkətdən müstəqilik və bu tələblər və IESBA Məcəlləsi üzrə digər etika məsuliyyətlərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəhbərliyin və Maliyyə Hesabatları üçün İdarəetmə ilə əlaqəli şəxslərin vəzifələri

Rəhbərlik, maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun olaraq hazırlanmasına və ədalətli təqdim edilməsinə cavabdehdir və rəhbərliyin müəyyən etdiyi kimi daxili nəzarət, saxtakarlıq və ya səhv səbəbindən əhəmiyyətli təhriflərdən azad olan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan yaradır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən rəhbərlik, İdarəetmə Şirkəti ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı təqdirdə, davam edən narahatlıq ilə əlaqəli məsələlərin açıqlanması və davam edən narahatlıq bazası ilə əlaqəli məsələlərin açıqlanması üçün məsuliyyət daşıyır. əməliyyatlar və ya bunu etməkdən başqa real alternativi yoxdur.

Müstəqil auditorların hesabatı (davamı)

Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların öhdəlikləri

İdarəetmə səlahiyyətləri daşıyan şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatı prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya səhvlərdən dolayı əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmadığına təminat vermək və rəyimizi əks etdirən auditor hesabatı təqdim etməkdir. Təminat olduqca önəmli olsa da, Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit yoxlamasının hər zaman mövcud olan təhrifləri aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlərdən irəli gələ və bu maliyyə hesabatları əsasında verilmiş iqtisadi qərarlara ciddi təsir göstərə bilər.

Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan audit yoxlamasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsipi tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtalaşdırma və ya səhvlərdən irəli gələn ciddi təhrif risklərini aşkarlayır və təhlil edir, bu risklərə cavab verən audit prosedurları hazırlayır və icra edir və rəyimiz üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəlil toplayırıq. Saxtakarlıqdan irəli gələn ciddi təhrifləri aşkarlamama riski səhvlərdən qaynaqlanan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtakarlıq əlbir olma, saxtalaşdırma, məqsədli buraxma, təhrif və ya daxili nəzarətin yetərsizliyi kimi hallarla əlaqəli olur.

- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Şirkətin daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.

- İstifadə olunan uçot siyasətlərinin, uçot smetalarının və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik.

- Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsipindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Şirkətin davamlılıq prinsipini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərlə əlaqədar ciddi qeyri-müəyyənliyin olub olmaması ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında yekun rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcuddur deyilərsə, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmazsa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızın hazırlanma tarixinədək əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Şirkətin işində davamlılıq prinsipini poza bilər.

- Maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.

Biz auditin və mühüm audit tapıntılarının, o cümlədən audit yoxlaması zamanı daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqların nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı idarəetmə üzrə məsul tərəflərlə əlaqədə oluruq.

Grant Thornton

Grant Thornton
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Tarix: 14 Mart 2022-ci il

M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Məcmu gəlir hesabatı
31 Dekabr 2021- ci il tarixində başa çatan il üzrə

	Qeydlər	2021 AZN '000'	2020 AZN
Faiz gəlirləri	5	6,100	8,518
Faiz xərcləri	5	(47)	(520)
Xalis faiz gəlirləri		6,053	7,998
Haqq və komissiya gəlirləri		(153)	(173)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir (xərc)		12	1,520
Digər əməliyyat gəlirləri		9	179
Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar (xalis)	6	580	(5,582)
Əmək haqqı xərcləri	7	(1,875)	(1,904)
Sair ümumi və inzibati xərclər	8	(846)	(901)
Vergidən əvvəl mənfəət		3,780	1,137
Mənfəət vergisi xərci	9	(702)	(1,449)
Təxirə salınmış vergi gəlirləri	9	11	3
Dövr üzrə xalis mınfəət		3,089	(309)
Sair məcmu gəlirlər		-	-
DÖVR ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU GƏLİR		3,089	(309)

Xanım Altyn Shakirova
Direktor

Cənab Faiq Sadıxbəyov
Baş Mühasib

1- 23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
31 Dekabr 2021- ci il tarixində başa çatan il üzrə

	Qeydlər	2021 AZN '000'	2020 AZN '000'
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	10	**1,729**	2,954
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11	**13,787**	12,033
Bina, avadanlıq, qeyri-maddi aktivlər və aktivlərdən istifadə haqqı	12	**155**	201
Təxirə salınmış vergi aktivləri	9	**24**	13
Cari vergi aktivi		**569**	-
Digər aktivlər	13	**254**	166
Cəmi aktivlər		**16,518**	15,367
Öhdəliklər			
Borc öhdəlikləri	14	-	1,455
Cari vergi öhdəliyi		-	497
Digər öhdəliklər	15	**140**	126
Cəmi öhdəliklər		**140**	2,078
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	16	**10,408**	10,408
Sair kapitalda iştiraklar		**11**	11
Bölüşdürülməmiş mənfəət		**5,959**	2,870
Cəmi kapital		**16,378**	13,289
Cəmi kapital və öhdəliklər		**16,518**	15,367

31 dekabr 2021-ci ildə tamamlanmış ilin maliyyə hesabatları 14 Mart 2022-ci il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş və aşağıdakılar tərəfindən onların adından imzalanmışdır:

Xanım Altyn Shakirova
Direktor

M BULAK BANK OLMAYAN KREDIT TƏŞKILATI MMC
M BULAK NON-BANK CREDIT INSTITUTION LLC
mbulak
THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN
AZƏRBAYCAN RESPUBLIKASI

Cənab Faiq Sadıxbəyov
Baş Mühasib

1- 23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 Dekabr 2021- ci il tarixində başa çatan il üzrə

	Nizamnamə kapitalı	Sair kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	Cəmi kapital
	AZN '000'	AZN '000'	AZN '000'	AZN '000'
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	10,408	11	3,179	13,598
İl üzrə xalis mənfəət	-	-	(309)	(309)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	(309)	(309)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	10,408	11	2,870	13,289
İl üzrə mənfəət	-	-	**3,089**	**3,089**
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	**3,089**	**3,089**
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	**10,408**	**11**	**5,959**	**16,378**

Xanım Altyn Shakirova
Direktor

Cənab Fəiq Sadıxbəyov
Baş Mühasib

1- 23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 Dekabr 2021- ci il tarixində başa çatan il üzrə

		2021	2020
		AZN '000'	AZN '000'
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Müştərilərə verilən kreditlər & faizlər, digər gəlirlər		**4,856**	8,360
Ödənilmiş faizlər		**(47)**	(520)
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		**(153)**	(173)
Sair gəlirlər		**9**	44
Ödənilmiş kadr xərcləri		**(1,838)**	(1,897)
Ödənilmiş sair ümumi inzibati xərclər və digərləri		**(745)**	(800)
Sair aktivlər		**(20)**	153
Sair öhdəliklər		**14**	22
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən nəğd pul axını		**2,076**	5,189
Gəlir vergisi		**(1,768)**	(1,333)
Əməliyyat fəaliyyətlərində istifadə olunan pul vəsaitləri		**308**	3,856
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİ			
Bina və avadanlıqların alınması - xalis	12	**(38)**	(163)
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə edilən pul vəsaitləri		**(38)**	(163)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTLƏRİ			
Borcların qaytarılması	14	**(1,455)**	(7,606)
İcarə öhdəliyinin ödənilməsi		**(42)**	(26)
Maliyyə fəaliyyətindən əldə edilmiş xalis pul vəsaiti		**(1,497)**	(7,632)
Pul vəsaiti və ekvivalentlərində xalis fərq		**(1,227)**	(3,939)
İlin əvvəlinə pul vəsaiti və ekvivalentləri		**2,959**	6,898
İlin sonuna pul vəsaiti və pul vəsaiti ekvivalentləri	10	**1,732**	2,959

Xanım Altyn Shakirova
Direktor

Cənab Faiq Sadıxbəyov
Baş Mühasib

1- 23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

1 Hüquqi status və əməliyyatların xarakteri

"M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti ("Şirkət") Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin Bakı şəhəri Vergilər Departamentində Kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən qeydə alınmış "İnvest Kredit" Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin adının dəyişdirilməsi nəticəsində 3 oktyabr 2008-ci il tarixində 1500550381 dövlət qeydiyyat nömrəsi (VÖEN) ilə yaradılmışdır.

"İnvest Kredit Bank Olmayan Kredit Təşkilatı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı üzrə Bakı Bölgə Şöbəsi tərəfindən qeydə alınmış "İcma Kredit" Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin adının dəyişdirilməsi nəticəsində 29 iyun 2005-ci il tarixində 0105-P135-43382 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə yaradılmışdır. Bundan sonra 8 avqust 2020-ci il tarixində səhmdar dəyişikliyi ilə birlikdə şirkətin adı "M Bulak Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət" olaraq dəyişdirildi və İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti, Milli Gəlirlər Departamentinin Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı Şöbəsi tərəfindən yenidən qeydiyyata alındı.

Şirkətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası ərazisində fiziki şəxslərə mikrokreditlərin verilməsindən ibarətdir. Şirkətin fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən tənzimlənir və biznes funksiyaları Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən verilən məhdud bank əməliyyatları üçün bank olmayan kredit təşkilatı lisenziyası əsasında icra olunur.

Şirkətin hüquqi ünvanı Binəqədi rayonu, M. Ə. Rəsulzadə qəsəbəsi, Məmmədova küçəsi 107S, Bakı, Azərbaycan Respublikasında yerləşir. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Şirkətin 26 (2020: 26) filialı olmuşdur. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Şirkətin işçilərinin ümumi sayı 192 nəfər (31 dekabr 2020: 189 nəfər) olmuşdur.

2 BMHS-ə uyğunluq haqqında bəyanat

Şirkətin bu maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası (IASB) tərəfindən çıxarılan Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

3 Standartlar, mövcud standartların şərhi və standartlara düzəlişlər

3.1 Standartlar, 2021-ci ildə qüvvədə olan mövcud standartların şərhi və standartlara düzəlişlər

Müvafiq yeni standartlardan sonra, 1 yanvar 2021-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrü üçün qüvvəyə minən və Şirkət tərəfindən qəbul edilmiş mövcud standartlara düzəlişlər və düzəlişlər IASB tərəfindən buraxılmışdır.

Bu düzəlişlərin MHBS-lara tətbiqi cari il üzrə hesabat edilmiş məbləğlərə heç bir əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir, lakin Şirkətin gələcək əməliyyatları və ya razılaşmaları üzrə uçota təsir göstərə bilər.

- MHBS 9, BMS 39, MHBS 7, MHBS 4 və MHBS 16-ya faiz dərəcələri üzrə meyar islahatlarının 2-ci mərhələsi ilə bağlı düzəlişlər.

3 Standartlar, mövcud standartların şərhi və standartlara düzəlişlər (davamı)

3.2 Hələ qüvvəyə minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə aşağıdakı yeni standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər dərc olunmuşdur, lakin hələ qüvvəyə minməyib və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməyib. Müvafiq yeni standartlar, hələ qüvvəyə minməyən dəyişikliklər və şərhlər barədə məlumat aşağıda verilmişdir.

Yeni və yenidən işlənmiş MHBS	**İllik dövr üçün başlayan tarixə və ondan sonrakı tarixdə qüvvəyə minir**
16 №-li MUBS-a düzəlişlər.	1 Yanvar 2022
Ağır müqavilələrlə bağlı 37 №-li MUBS Ehtiyatlar, Şərti Öhdəliklər və Şərti Aktivlərə düzəliş.	1 Yanvar 2022
Konseptual çərçivəyə istinadla bağlı MHBS 3 Müəssisələrin Birləşməsi standartına düzəlişlər	1 Yanvar 2022
2018 – 2020-ci illər üzrə MHBS standartlarına illik təkmilləşdirmələr	1 Yanvar 2022
MUBS 8 Mühasibat uçotu siyasətlərinə düzəlişlər, Mühasibat uçotu təxminlərində dəyişikliklər və səhvlər	1 Yanvar 2023
Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi ilə bağlı 1 №-li "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı"na düzəlişlər	1 Yanvar 2023
MHBS 17 Sığorta müqavilələrinə düzəliş	1 Yanvar 2023
İnvestorlardan aktivlərin satışı və ya töhfəsi ilə bağlı MHBS 10 Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları və MUBS 28 "Assosiasiyalı və Birgə Müəssisələrə İnvestisiyalar" standartına düzəliş	Qüvvəyə minmə tarixi qeyri-müəyyən müddətə təxirə salındı

Rəhbərlik bütün müvafiq bildirişlərin elanın qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra başlayan ilk dövr üçün Şirkətin uçot siyasətində qəbul ediləcəyini gözləyir. Şirkət rəhbərliyi bu dəyişikliklərin Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini hələ də qiymətləndirməməlidir.

4 Əsas uçot siyasətinin xülasəsi

4.1 Ümumi mülahizələr

Hazırkı maliyyə hesabatları hər növ aktiv, öhdəlik, gəlir və xərc üzrə BMHS ilə müəyyən edilmiş qiymətləndirmə prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanmışdır. Qiymətləndirmə prinsipləri aşağıdakı uçot qaydalarında daha dolğun təsvir edilir.

4.2 Təqdimatın əsasları

Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq olunan mühasibat siyasəti, 31 dekabr 2020-cu il tarixində bitən il üçün illik maliyyə hesabatlarında tətbiq olunanlarla uyğun gəlir.Maliyyə hesabatlarının BMHS-yə uyğun hazırlanması rəhbərlikdən mühasibat siyasətinin tətbiqinə və hesabat aktivləri, öhdəlikləri, gəlir və xərclərinə təsir edən mühakimələr, təxminlər və fərziyyələr verməsini tələb edir. Həqiqi nəticələr bu təxminlərdən fərqli ola bilər. Təxminlər və əsas ehtimallar davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Mühasibat təxminlərinə düzəlişlər, qiymətləndirmənin yenidən nəzərdən keçirildiyi dövrdə və təsirə məruz qalan gələcək dövrlərdə tanınır. Mühasibat siyasətinin tətbiq edilməsində əhəmiyyətli qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliyi və kritik idarəetmə mühakimələri barədə məlumat və maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlər üzərində ən əhəmiyyətli təsiri olan qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliyi və kritik idarəetmə qərarlarındakı dəyişikliklər 4.19 və 4.20 qeydlərində təsvir edilmişdir.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.3 Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi

Funksional və təqdimat valyutası

Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Manatında (AZN) təqdim olunur, bu da Şirkətin funksional valyutasıdır. AZN ilə təqdim edilən maliyyə məlumatları, başqa cür göstərilmədiyi halda, minə qədər yuvarlaqlaşdırılır.

Xarici valyuta əməliyyatları və qalıqlar

Xarici valyuta əməliyyatları əməliyyatların valyuta məzənnəsinə çevrilməklə, əməliyyatlar tarixində mövcud olan valyuta məzənnələrini istifadə edir (spot valyuta məzənnəsi). Bu cür əməliyyatların ödənilməsindən yaranan və il sonu valyuta məzənnələrində pul vəsaitlərinin yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan xarici valyuta mənfəət və zərərlər, məcmu gəlir hesabatında tanınır.

Tarixi dəyərində ölçülən qeyri-monetar maddələr əməliyyatlar tarixində valyuta məzənnələrindən istifadə edilməklə (çevrilməklə) çevrilir. Ədalətli dəyərlə ölçülmüş qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə valyuta məzənnələri ilə çevrilir. Xarici valyutalarda göstərilən maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin çevrilməsi məqsədilə aşağıdakı il sonu valyuta məzənnələri istifadə edilmişdir:

	2021	2020
AZN/1 ABŞ Dolları	**1.7000**	1.7000
AZN/1 RUB	**0.0229**	0.0231

4.4 Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri məlum olan pul vəsaitlərinə asanlıqla konvertasiya edilə bilən və əhəmiyyətsiz dəyişiklik riskinə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri əlverişli pul vəsaitləri qalıqları əldə etdikləri tarixdən etibarən üç ay və ya daha az olan digər banklardakı qalıqları ehtiva edir. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

4.5 Maliyyə alətləri

Maliyyə alətlərinin təsnifatı, ilkin və sonrakı ölçülməsi

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri Şirkət maliyyə alətinin müqavilə şərtlərinin tərəfi olduqda tanınır və ilkin olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat xərcləri ilə ölçülür.

Maliyyə aktivləri, maliyyə aktivindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinə dair müqavilə hüquqları bitdikdə və ya maliyyə aktivi və bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların köçürüldüyü zaman maliyyə aktivlərinin tanınması dayandırılır.

Maliyyə öhdəliyi ləğv edildikdə, ödənildikdə, ləğv edildikdə və ya istifadə müddəti bitdikdə tanınma dayandırılır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda göstərildiyi kimi ölçülür.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.5 Maliyyə aktivləri (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı, ilkin və sonrakı ölçülməsi (davamı)

Təsnifat və ölçü

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivi amortizasiya olunmuş dəyərlə, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyər (FVOCI) və ya mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyər (FVTPL) üzrə qiymətləndirilmiş kimi təsnif edilir.

Maliyyə aktivi aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və FVTPL ilə müəyyən edilmədikdə amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilir:

- aktiv müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq üçün aktivləri saxlamaq məqsədi olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri yalnız əsas ödəniş və əsas məbləğ üzrə faizlərin ödənişi olan pul vəsaitlərinin müəyyən edilmiş tarixlərdə artmasına səbəb olur.

Borc aləti FVOCI-də yalnız aşağıdakı şərtlərin hər ikisinə cavab verdikdə və FVTPL-də olduğu kimi təyin olunmadıqda ölçülür:

- aktiv həm müqavilə üzrə pul axını toplamaqla, həm də maliyyə aktivlərini satmaqla əldə edilən bir iş modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri, müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borcun ödənilməsi və əsas borcun ödənilməməsi mənfəəti olan pul vəsaitlərinin hərəkətinə səbəb olur.

Satış üçün saxlanılmayan kapital qoyuluşunun ilkin tanınması zamanı Şirkət OCI-də ədalətli dəyərdəki dəyişiklikləri təqdim etməyi seçə bilər. Bu seçki investisiya əsasında həyata keçirilir.Bütün digər maliyyə aktivləri FVTPL-də ölçülmüş kimi təsnif edilir.

Bundan əlavə, ilkin tanıma zamanı, Şirkət əks halda amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə və ya FVOCI ilə ölçülməli tələblərə cavab verən maliyyə aktivini təyin edə bilər, əks halda yaranacaq mühasibat uyğunsuzluğunu aradan qaldırarsa və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltmalıdır.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Şirkət aktivin portfel səviyyəsində saxlandığı biznes modelin məqsədini qiymətləndirir, belə ki, bu biznesinnecə idarə edildiyini və rəhbərliyə təqdim edilən məlumatı daha yaxşı əks etdirir.

Bu zaman aşağıdakı məlumat nəzərə alınır:

- Portfel üçün müəyyən edilən siyasət və məqsədlər və bu siyasətlərin təcrübədə tətbiqi: Xüsusilə də rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin qazanılmasına, müəyyən faiz dərəcəsini saxlamağa, maliyyə aktivlərinin müddətinin bu aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırmağa və ya aktivləri satmaqla pul vəsaitlərini reallaşdırmağa fokuslanıb-fokuslanmadığı;
- Portfelin fəaliyyəti necə qiymətləndirilir və Şirkət rəhbərliyinə necə hesabat verilir;
- Biznes modelinin işinə (və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanan maliyyə aktivlərinə) təsir göstərən risklər və bu risklər necə idarə edilir;
- Biznes rəhbərlərinin əmək haqqı necə ödənilir, məs., bu haqq idarə edilən aktivlərin ədalətli dəyərinə əsaslanır, yoxsa müqavilə üzrə yığılan pul vəsaitlərinə; və

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.5 Maiyyə aktivləri (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi (davamı)

- Əvvəlki dövrlərdə satış tezliyi, həcmi və vaxtı, belə satışların səbəbi və gələcək satış fəaliyyəti barədə yaratdığı gözləntilər. Bununla belə, satış fəaliyyəti haqqında məlumata ayrıca deyil, Şirkətin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün müəyyən etdiyi məqsədə necə nail olunduğunun və pul vəsaitlərinin necə əldə edildiyinin ümumi qiymətləndirilməsinin bir hissəsi kimi baxılır.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişi olub-olmadığının qiymətləndirilməsi

Bu, qiymətləndirmə məqsədləri üçün "əsas"dedikdə ilkin tanınma zamanı maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri başa düşülür. "Faiz" dedikdə pulun zaman dəyəri və müəyyən zaman dövründə ödənilməli əsas məbləğlə əlaqədar kredit riski və sair əsas kredit riskləri və xərcləri (məs., likvidlik riski və inzibati xərclər), eləcə də mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri olub- olmamasının qiymətləndirilməsində Şirkət alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alacaq. Bu qiymətləndirmə maliyyə aktivində həmin aktivin bu şərtə əməl etməməsi ilə nəticələnən, müqavilə üzrə pul axınlarının müddəti və ya məbləğini dəyişə bilən müqavilə şərtinin olub-olmamasını əhatə edəcək.

Qiymətləndirmə zamanı Şirkət aşağıdakıları nəzərə alacaq:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- leverec funksiyaları;
- vaxtından əvvəl ödəniş və müddətin uzadılması şərtləri;
- şirkətin müəyyən aktivlərdən gələn pul axınlarına olan iddialarını məhdudlaşdıran şərtlər (məs., reqressiz aktivlər); və
- pulun zaman dəyəri üzrə ödənişi dəyişən xüsusiyyətlər, məs., faiz dərəcələrinin mütəmadi yenilənməsi.

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri, Şirkətin maliyyə aktivlərini idarə etməsi üzrə biznes modelini dəyişməsindən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilmir.

Şirkət maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes modelini dəyişdikdə Şirkət həmin maliyyə aktivlərini yenidən təsnif etməlidir. Belə dəyişikliklərin tez-tez baş verməyəcəyi gözlənilir. Belə dəyişikliklər xarici və daxili dəyişikliklər nəticəsində Şirkətin üst rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir və Şirkət əməliyyatları üçün əhəmiyyətli olmalı və xarici tərəflərə nümayiş etdirilməsi mümkün olmalıdır. Məsələn, Şirkət biznes xətti aldıqda, satdıqda və ya ləğv etdikdə.

Maliyyə aktivlərinin təsnifatı və sonrakı ölçülməsi

Sonradan maliyyə öhdəlikləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnifləşdirilmir.

Maliyyə öhdəlikləri borc və digər öhdəliklərdən ibarətdir.

Bütün faizlə bağlı xərclər "faiz xərcləri" daxil edilir.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.5 Maiyyə aktivləri (davamı)

Dəyərsizləşmə

Şirkət maliyyə aktivləri üzrə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə gözlənilən kredit itkisi üçün ehtiyatı tanıyır. Şirkət, kredit riskinin ilkin tanınmasından bəri əhəmiyyətli dərəcədə artmayan maliyyə alətləri istisna olmaqla, ömürlük ECL-ə bərabər olan məbləğdə dəyərsizləşmə ehtiyatını ölçür, bu halda 12 aylıq ECL ölçülür.

Şirkət zərər ehtiyatlarını, 12-aylıq ECL kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, daimi ECL məbləğinə bərabər qiymətlədirir:

12- aylıq ECL hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə alətinin defolt hadisəsindən yaranan ECL payıdır. 12-aylıq ECL tanınan maliyyə alətləri "Mərhələ 1" maliyyə aləti adlandırılır. Daimi ECL-lər maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində mümkün bütün defolt hadisələrindən yaranan ECL-lərdir. Daimi ECL tanınan maliyyə alətləri ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda, lakin maliyyə alətləri kredit-dəyərsizləşmədikdə "Mərhələ 2" maliyyə alətləri və "Mərhələ 3" maliyyə alətləri (maliyyə alətləri kredit-dəyərsizləşdikdə) adlandırılır.

ECL ölçülməsi

ECL kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir. Onlar aşağıdakı şəkildə ölçülür:

- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri: bütün gözlənilən əldə edilməmiş pul vəsaitlərinin cari dəyəri (yəni müqavilə əsasında müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Şirkətin əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);

- hesabat tarixində kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri: ümumi balans dəyəri ilə hesablanmış gələcək pul axınları arasındakı fərq;

Kredit-dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Şirkət amortizasiya edilmiş dəyərdə hesablamış maliyyə aktivlərinin kredit-dəyərsizləşib-dəyərsizləşmədiyini qiymətləndirir. Maliyyə aktivi onun gələcək pul axınlarına mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə "kredit-dəyərsizləşir". Maliyyə aktivinin kredit-dəyərsizləşməsinin dəlillərinə aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan Şirkətə olan hər hansı kredit ödənişinin vaxtını 90 gündən çox gecikdirir.
- borcalanın ödəniş tarixi nəzərə alınmadan son ödəniş günündən sonra ödənilməli kredit məbləği var.
- bank hesabından istifadədə məhdudiyyətlər və ya banklarda depozit və yatırımlar üzrə gecikmiş ödənişlər 7 gündən çox çəkir.
- müştəri kreditlərinin defolt statusu keçicidir və düzəliş tədbirləri nəzərə alınmayıb.

ECL üzrə ehtiyatın maliyyə vəziyyəti hesabatında təqdimatı

Amortizasiya edilmiş dəyərdə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üçün ECL üzrə zərər ehtiyatları maliyyə vəziyyəti hesabatında aktivlərin ümumi balans dəyərindən tutulma şəklində təqdim edilmişdir.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.5 Maiyyə aktivləri (davamı)

Ümidsiz borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə silinir (tam və ya qismən). Bu adətən Şirkət borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivləri və ya gəlir mənbəyi olmadığını müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir. Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlirlər hesabatında "maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi zərərləri"nə daxil edilir. Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Şirkət prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

4.6 Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər, digər maliyyə aktivləri kateqoriyasında təsnif edilənlərdən başqa, fəal bazarda qeyd edilməyən sabit və ya müəyyənləşdirilə bilən ödənişlər olan qeyri-törəmə aktivlərdir. Onlar ilkin olaraq ədalətli dəyərdə üstəgəl artan birbaşa əməliyyat xərcləri ilə ölçülür və sonradan effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə tanınır.

4.7 Əmlak, avadanlıq və aktivlərdən istifadə haqqı

Bütün əmlak obyektləri, avadanlıqlar və aktivlərin istifadə haqqı yığılmış köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə göstərilir. Kiçik təmir və texniki xidmət xərcləri çəkildikdə xərclənir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin və ya komponentlərinin əvəzlənməsi dəyəri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissə vaxtl bitmiş hesab olunur.

Dəyərsizləşmə halında, əmlak və avadanlıq istifadə dəyəri və satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərin ən yüksəyinə yazılır. Balans dəyərinin azalması ümumi mənfəət və zərər hesabatında hesablanır. Əvvəlki illərdə aktiv üçün tanınmış dəyərsizləşmə itkisi, aktivin istifadə dəyərini və ya satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyənləşdirmək üçün istifadə edilən qiymətləndirmələrdə dəyişiklik olduqda geri qaytarılır. Silinmə üzrə mənfəət və zərərlər gəlirlərin balans dəyəri ilə müqayisə olunmaqla müəyyən edilir və əsas vəsaitlərin xaric edilməsindən əldə olunan ümumi gəlir hesabatında tanınır.

Əmlak, avadanlıqlar və aktivlərin istifadə haqqı üzrə amortizasiya onların dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş məbləğlərini təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində qalıq dəyərlərinə bölmək üçün düz xətt metodu ilə hesablanır:

- Kompüterlər və rabitə vasitələri — 4 il
- Mebel və avadanlıq — 4 il
- Nəqliyyat vasitələri — 4 il
- İcarə obyektinin yaxşılaşdırılması — Gözlənilən icarə müddəti və 20 il arasında daha aşağı olan
- Aktivlərdən istifadə haqqı — İcarə müddəti ərzində

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.7 Əmlak, avadanlıq və aktivlərdən istifadə haqqı (davamı)

Aktivin qalıq dəyəri, aktivin yararlılıq müddətinin sonunda gözlənilən vəziyyətdə olduqda, Şirkətin aktivin xaric edilməsindən əldə etdiyi təxmin edilən məbləğdir.
Şirkət fiziki ömrünün sonuna qədər aktiv istifadə etməsini gözlədiyi təqdirdə aktivin qalıq dəyəri sıfırdır. Aktivlərin qalıq dəyərləri və yararlılıq müddəti hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və lazım olduqda düzəldilir.

4.8 Qeyri-maddi aktivlər

Alınmış qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərdən amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra göstərilir. Alınmış kompüter proqram təminatı onların istifadəyə yararlı hala gətirmək üçün çəkilmiş hər bir xərc əsasında kapitallaşdırılır. Amortizasiya düz xətt metodu əsasında qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən istifadə müddəti ərzində mənfəət və zərərdə tanınır. Qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən istifadə müddəti 5 ildir.

4.9 Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Dəyərsizliyin qiymətləndirilməsi məqsədilə aktivlər əsasən müstəqil pul vəsaitlərinin daxilolmaları (pul vəsaitlərini yaradan vahidlər) olan ən aşağı səviyyədə qruplaşdırılır. Nəticədə, bəzi aktivlər dəyərsizləşmə üçün ayrı-ayrılıqda sınaqdan keçirilir, bəziləri isə pul vahidi səviyyəsində sınaqdan keçirilir. Hadisələr və ya dəyişikliklər, balans dəyərinin bərpa edilə bilməyəcəyini göstərdikdə, bütün fərdi aktivlər və ya pul vəsaitlərini yaradan vahid dəyərsizləşmələr üçün sınaqdan keçirilir.

Qiymətdən düşmə zərəri, aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin satış qiyməti və istifadə dəyərini çıxardığı ədalətli dəyərdən yüksək olan bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Qenerasiya dəyərini müəyyən etmək üçün rəhbərlik, hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahidin gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini təxmin edir və bu pul vəsaitlərinin axınının indiki dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini təyin edir. Daha sonra bütün aktivlər əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin artıq olmaya biləcəyi göstəricilərinə yenidən baxılır. Pul vəsaitlərini yaradan vahidin bərpa edilə bilən məbləği onun balans dəyərindən artıq olduqda dəyərdən düşmə zərəri geri qaytarılır.

4.10 Digər aktivlər

Digər aktivlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

4.11 Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklər əvvəllər ədalətli dəyərlə ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

4.12 Maliyyə alətlərini əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri bir-birini əvəz edir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ yalnız tanınmış məbləğləri əvəzləşdirmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş hüquq olduqda aktivi satmaq və ya öhdəliyi ödəmək niyyəti olduqda və xalis əsasda göstərilir.

4. Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.13 Kapial və ehtiyatlar

Pul vəsaitlərinin və ya digər maliyyə aktivlərinin köçürülməsi üzrə müqavilə öhdəliyi olmadıqda səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir. Bölüşdürülməmiş mənfəət / yığılmış zərərlər bütün cari və əvvəlki dövrdə bölüşdürülməmiş mənfəət / zərərləri əhatə edir. Sahiblərlə aparılan bütün əməliyyatlar kapital daxilində ayrıca qeyd olunur.

Şirkətin dividend elan etmək və ödəmək qabiliyyəti Azərbaycan qanunvericiliyinin qaydaları və qaydalarına tabedir. Adi səhmlərə münasibətdə dividentlər elan edildiyi dövrdə bölüşdürülməmiş mənfəətin mənimsənilməsi kimi əks olunur.

4.14 Ehtiyatlar və şərti öhdəliklər

Öhdəliklər, keçmiş hadisənin nəticəsində mövcud öhdəliklər, ehtimal ki, Şirkətdən iqtisadi qaynaqların çıxmasına gətirib çıxara bilər və məbləğlər etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilər. Dəyişmənin vaxtı və ya məbləği hələ də qeyri-müəyyən ola bilər. Mövcud öhdəlik, keçmiş hadisələr nəticəsində yaranan hüquqi və ya konstruktiv öhdəliklərin mövcudluğundan yaranır.

Zəmanət tələbləri və digər balansdan kənar öhdəln iklər üzrə öhdəliklər öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün əsaslandırılmış və məqbul müəyyən olduqda tanınır. Gözlənilən qalıqlar müştəri hesablarının debetləşməsi ilə tanınır. Mənfəət və zərər hesabına ödəniş gözlənilən bərpa nəticəsində dəqiqləşdirilir. Gələcək əməliyyat zərərləri üçün ehtiyatlar tanınmır.

Müqavilələr pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyətli olduğu hallarda onların indiki dəyərlərinə endirilir.

Bütün müddəalar hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və ən yaxşı qiymətləndirməni əks etdirmək üçün düzəldilir. Mövcud öhdəliklər nəticəsində iqtisadi resursların mümkün xaric olma ehtimalı və ya uzaq olduğu hesab edildiyi hallarda, müəssisə birləşməsi zamanı qəbul edilməmiş hallar istisna edilmir.

4.15 Gəlir və xərclərin tanınması

Kreditin xidmət haqqı borcun ümumi gəlirliliyinin ayrılmaz hissəsi hesab edilən digər ödənişlər və əlaqədar əməliyyat xərcləri ilə birlikdə maliyyə alətinin təxmini müddəti ərzində təxirə salınır və faiz gəliri ilə amortizasiya edilir.

Effektiv faiz metodu, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz dövrü və ya faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə ayrılması üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi, maliyyə alətinin gözlənilən ömrü boyunca və ya uyğun olduqda, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin xalis balans dəyərinə nisbətən daha qısa bir dövrlə təxmin edilən gələcək nağd ödənişləri və ya daxilolmaları dəqiqləşdirən dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsini hesablayarkən, Şirkət maliyyə alətinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə alaraq pul vəsaitlərinin hərəkəti hesablayır, lakin gələcək kredit itkilərini nəzərdə tutmur. Dəyərsizləşmə zərəri nəticəsində kreditlər yazılı və ya qismən yazıldıqdan sonra, faiz gəliri tətbiq olunan Prudensial qaydalara əsasən alındıqda tanınır.

İlkin tanınmada kreditlə dəyərsizləşən maliyyə aktivləri üçün faiz gəliri, kreditin düzəldilmiş effektiv faiz dərəcəsini aktivin amortizasiya dəyərinə tətbiq etməklə hesablanır. Faiz gəlirinin hesablanması, aktivin kredit riskinin yaxşılaşmasına baxmayaraq, ümumi bazara çevrilmir.

Cəmi mənfəət və zərər hesabatında göstərilən effektiv faiz metodundan istifadə ilə hesablanmış faiz gəlirlərinə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülən maliyyə aktivləri üzrə faizlər daxildir.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.15 Gəlir və xərclərin tanınması (davamı)

Ümumi mənfəət və zərər haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülən maliyyə öhdəlikləri üzrə faizlər daxildir.
Digər haqlar, komissiyalar və digər gəlir və xərc maddələri müvafiq xidmət göstərildikdə mənfəət və zərərdə əks olunur.

4.16 İşçilərin faydaları

Şirkətin işçiləri tərəfindən əmək haqqı, Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya və sosial sığorta fondlarına töhfələr, ödənilən illik məzuniyyət və xəstəlik məzuniyyəti, bonuslar və qeyri-pul müavinətləri hesablanır. Şirkət Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə əsasən Hökumət tərəfindən yaradılan Sosial Müdafiə Fonduna köçürmələr edir.

Cari il ərzində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərə əsasən, bu dərəcələr Şirkət və işçilər üçün müvafiq olaraq 1 yanvar 2019-cu il tarixinə tətbiq olunan 15% və 10% səviyyəsində müəyyən edilmişdir. Pensiya üzrə bütün pensiya təminatı ödənişlər dövlət pensiya fondu tərəfindən həyata keçirilir.

4.17 Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri xidmətdən istifadə etdikdə və ya onların yaranma tarixində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.18 Vergi

Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir

Cari vergi

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Şirkətin cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman öhdəlik üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivi isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivi reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır. Təxirə salınmış mənfəət

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.18 Vergi (davamı)

Təxirə salınmış vergi (davamı)

vergisi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri xalis balans hesabatında açıqlanır və aşağıdakı hallarda xalis maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

- Şirkət cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəlikləri ilə əvəzləşdirmək hüququna malikdir: və

- Təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni vergiyə cəlb olunan müəssisə üzrə vergi mənbəyinə aiddir.

Azərbaycan Respublikasında da Şirkətin fəaliyyəti ilə bağlı qiymətləndirilmiş digər vergilər vardır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin komponenti hesabına geniş mənfəət hesabatında daxil edilir.

4.19 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması rəhbərlikdən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin hesablanmış məbləğinə, dəyərsizləşmə və ədalətli dəyərlərə təsir göstərən müəyyən mülahizələr, qiymətləndirmələr və fərziyyələr etməyi tələb edir. Xüsusilə, müştərilərə dəyərsizləşmiş kreditlər üçün güzəştlərin səviyyəsini müəyyənləşdirərkən gələcək pul vəsaitlərinin axınının miqdarı və vaxtı qiymətləndirilməsində rəhbərliyin ciddi mülahizəsi tələb olunur. Qiymətləndirmələr və mülahizələr daim qiymətləndirilir, tarixi təcrübəyə və şəraitdə ağlabatan olduğu güman edilən gələcək hadisələrin gözləntiləri daxil olmaqla digər amillərə əsaslanır. Qiymətləndirmələr və əsas ehtimallar davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələrə düzəlişlər perspektiv olaraq tanınır.

Maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlərə ən çox təsir edən mühasibat uçotu siyasətinin tətbiqi ilə əlaqədar qərarlar haqqında məlumat aşağıdakı səhifədə verilir:

4.19.1 Maliyyə aktivlərinin təsnifatı və dəyərsizləşməsi:

Aktivlərin saxlanıldığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərinin yalnız əsas borc və ödənilməmiş əsas məbləğ üzrə faiz dərəcələrinin ödənilməsinin qiymətləndirilməsi. İlkin tanınmadan bəri maliyyə aktivində kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyənləşdirmək meyarlarının müəyyənləşdirilməsi, gözlənilən kredit itkisinin (ECL) ölçülməsində və ECL ölçülməsi üçün istifadə olunan modellərin seçilməsində və təsdiqlənməsində perspektivli məlumatların daxil edilməsinin metodologiyası müəyyən edilmişdir.

4.19.2 Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış vergi öhdəliyinin tanınması dərəcəsi, ayrılan müvəqqəti fərqlərin tətbiq oluna biləcəyi Şirkətin gələcək vergi tutulan xərclərinin ehtimalının qiymətləndirilməsinə əsaslanır. Bundan əlavə, hər hansı bir hüquqi və ya iqtisadi məhdudiyyətlərin və ya qeyri-müəyyənliyin təsirini qiymətləndirmək üçün vacib mülahizə tələb olunur.

4.19.3 Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

20 qeyddə göstərildiyi kimi, heç bir maliyyə alətləri ədalətli qiymətləndirilmir, əksinə dəyər ya da amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə göstərilmir. Rəhbərlik hesab edir ki, maliyyə alətlərinin balans dəyəri 31 dekabr 2020-cu il tarixinə ədalətli dəyərlərinə yaxındır.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.20 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi

Aktivlərin, öhdəliklərin, gəlir və xərclərin tanınması və ölçülməsinə ən əhəmiyyətli təsiri olan təxminlər və fərziyyələr haqqında məlumat aşağıda verilmişdir. Həqiqi nəticələr əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

4.20.1 Amortizasiya olunan aktivlərin faydalı ömrü

İdarəetmə, aktivlərin gözlənilən faydasına əsaslanan Şirkətə hər bir hesabat tarixində maddi aktivlər və qeyri-maddi aktivlər daxil olmaqla, amortizasiya edilə bilən və güzəştli aktivlərin faydalı ömrünü nəzərdən keçirir. Bununla yanaşı, faktiki nəticələr, xüsusilə proqram təminatı və İT avadanlıqları ilə bağlı, texniki köhnəlmədən fərqlənə bilər.

4.20.2 Ehtiyat

Ehtiyatlar rəhbərliyin hesablamalarına əsasən ətraf mühitə aid olan əməliyyatlardan əldə edilən məlumatlardan əldə edilir. Həssaslıq, Şirkətin hesabatındakı xalis gəliri əhəmiyyətli dərəcədə üstələməməsi və onun öhdəliklərini azaltması üçün müddəaları qiymətləndirərkən həyata keçirilir.

4.20.3 Əmlak və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Qiymətdən düşmə zərəri, aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Bərpaediləbilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik, hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahidin gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini təxmin edir və bu pul vəsaitlərinin axınının indiki dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini təyin edir. Gələcəkdə gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti idarəetməsinin qiymətləndirilməsi prosesində gələcək əməliyyat nəticələrinə dair fərziyyələr yaradır. Bu fərziyyələr gələcək hadisələrə və şərtlərə aiddir. Həqiqi nəticələr dəyişə bilər və növbəti maliyyə ili ərzində Şirkətin aktivlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər yarada bilər.

Çox hallarda tətbiq edilə bilən diskont dərəcəsini müəyyən etmək, bazar riskinə uyğun düzəlişlərin və aktivə aid xüsusi risk amillərinə uyğun düzəlişlərin qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur.

4.20.4 Maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi

ECL ölçü modelinə daxilolmaların müəyyənləşdirilməsi, o cümlədən perspektivli məlumatların daxil edilməsi aiddir.

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan məlumatlar, fərziyyələr və metodlar

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə alətinin defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını araşdırarkən Şirkət əlavə xərc və əmək tələb etməyən, uyğun və açıq olan münasib və əsaslı məlumatdan yararlanır. Bura proqnoz məlumatları daxil olmaqla Şirkətin keçmiş təcrübəsinə əsaslanan kəmiyyət və təhlil məlumatları daxildir. Qiymətləndirmənin əsas məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan daimi defolt ehtimalı (PD); və
- riskin (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərində dəyişikliklər üçün uyğun şəkildə yenilənmiş) ilkin tanındığı zaman indiki an üçün proqnoz edilən qalan daimi PD.

Şirkət hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını yoxlayır. Şirkət kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.20 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi (davamı)

4.20.4 Maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan məlumatlar, fərziyyələr və metodlar (davamı)

- müqavilə üzrə ödəniş cədvəlinə əsasən 30 gündən çox gecikmə
- 1 və ya daha çox gün pul vəsaitləri ilə bağlı müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi üçün kredit müəssisəsi və ya qeyri-rezident Şirkətin hesabdan istifadəsinə məhdudiyyətlər və ya depozitdə gecikmiş ödənişlər.

Gecikmiş günlər tam ödənişin edilmədiyi ilk ödəniş tarixindən başlayaraq sayılır. Ödəniş günləri borcalanın ixtiyarında olan hər hansı möhləti nəzərə almadan müəyyən edilir.

Şirkətə pul yatırımı və ya borcalanlara verilən korporativ kreditlər üzrə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığını Şirkətin başqa cür dövri olaraq kəmiyyət təhlilində tam əks etdirilməyən kredit riski idarəçiliyi prosesləri ilə əlaqədar keyfiyyət amillərinə əsasən də demək olar. Bu zaman müəyyən yüksək risk meyarlarına cavab verən risklər nəzərə alınır, məsələn, nəzarət siyahısında olan yatırım. Belə keyfiyyət amilləri ekspert mülahizəsinə və müvafiq keçmiş təcrübəyə əsaslanır. Kredit riskində ilkin tanınma ilə müqayisədə əhəmiyyətli artımın olmadığına dair dəlil olarsa, maliyyə alətinə dair zərər ehtiyatı yenidən 12-aylıq ECL kimi hesablanır.

PD-nun müddət strukturunun yaradılması

Şirkətin mikrokreditləri üçün defolt ehtimalı (PD %) Markov zəncirləri üsulu ilə, yəni verilmiş təhlil dövründə gecikmə dövrlərinin intervalları üzrə stoxastik kredit matrisləri ilə hesablanır. Belə dövr kimi Şirkət 12-aylıq intervalı götürməyə qərar vermişdir. İllik interval 12 ay təşkil edən orta kredit dövrünə uyğun seçilmişdir. PD-nun hesablanması üçün təhlil dövrünün başlanğıcında olan bütün mikrokreditlər gecikmə intervallarına uyğun qiymətləndirilmişdir.

- “vaxtı keçməmiş”,
- "vaxtı 1-30 gün keçmiş ",
- "vaxtı 31-60 gün keçmiş ",
- "vaxtı 61-90 gün keçmiş ",
- “vaxtı 90 gündən çox keçmiş”.

Daha sonra baxılan dövrün sonunda eyni mikrokredit portfeli məlumat kateqoriyalarına uyğun qiymətləndirilir.

Dövrün əvvəlində olan hər kredit kateqoriyasının hansı hissəsinin baxılan dövrdə “vaxtı 90 gündən çox keçmiş” kateqoriyasına keçdiyi təhlil edilir.

Haqq-hesab tarixindən əvvəlki il üçün müvafiq mikrokredit kateqoriyasının nümayiş etdirdiyi keçid faizi bu gecikmə intervalında mikrokreditlər üçün “ilk ilin” defolt ehtimalı kimi tanınır.

Defoltun açıqlaması

Kredit-dəyərsizləşmiş aktivlər üçün meyarlara dair ətraflı məlumat üçün Qeyd 4.5.-ə baxın.

4 Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (davamı)

4.20 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi (davamı)

4.20.4 Maliyyə alətlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Proqnoz məlumatının tətbiqi

Şirkət proqnoz məlumatını həm maliyyə alətinin kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirmək, həm də ECL ölçmək üçün tətbiq edir. Şirkət proqnoz məlumatını qiymətləndirərkən ekspert mülahizəsindən istifadə edir. Bu qiymətləndirmə həmçinin xarici məlumata əsaslanır. Müştərinin kredit profilindəki dəyişikliyə və perspektivli makroiqtisadi göstəricilərin ümumi təsirinə COVID-19- un geniş yayılması baxımından ECL modeli və mülahizələrdəki hər hansı bir dəyişiklik yüksək dərəcədə qeyri-müəyyənliyə məruz qoyacaqdır. Bu cür qeyri-müəyyən iqtisadi mühitin təsiri şərtidir olunur və Şirkət öz mövqeyini və bununla əlaqədar təsirləri müntəzəm olaraq yenidən qiymətləndirməyə davam edəcəkdir. Şirkət mövcud məlumatlar əsasında COVID-19-un 9 saylı BMHS ECL ölçülməsi üçün giriş və fərziyyələr üzərində potensial təsirini nəzərdən keçirmişdir. Çox axıcı və inkişaf etməkdə olan mülahizələr baxımından, perspektivli hər hansı bir məlumatın etibarlılığını və əsaslılığını müəyyənləşdirmək çox çətindir. Buna baxmayaraq, Şirkət bu böhranın bazar kredit mühitinə təsirini qəbul edir, mikro iqtisadi proqnoz da daxil olmaqla dəyişiklikləri izləməyə davam etdirir və ECL- də düzəlişləri uyğun şəkildə nəzərdən keçirəcəkdir.

ECL ölçülməsi

ECL-in ölçülməsi üzrə əsas ilkin məlumatlar aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturundan ibarətdir:

- defolt ehtimalı (PD);
- defolt zamanı zərər (LGD);
- defolt zamanı riskli məbləğ (EAD).

Mərhələ 1-də risklər üçün ECL 12-aylıq PD-u LGD və EAD-a vurmaqla hesablanır. Daimi ECL daimi PD-u LGD və EAD-ə vurmaqla hesablanır.

PD-ların proqnozlaşdırılması metodologiyası "PD-un müddət strukturunun yaradılması" başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Şirkət LGD parametrlərini defoltlu kontragentlərə qarşı iddialar üzrə vəsaitlərin qaytarılma əmsalı tarixçəsi əsasında hesablayır.

Şirkətdə defolt kreditlərin bərpaolma qabiliyyəti kredit defoltu tarixindən sonra 9-aylıq interval ərzində nəzərdən keçirilir. Şirkət siyasətinə əsasən 360 gündən çox gecikmiş bütün risklər üzrə 100% ECL hesablanır. 90 günlük gecikmə və 360 günlük gecikmə arasındakı dövr olduğunu nəzərə aldıqda bu fakt 9 aylıq dövrü də əsaslandırır.

EAD defolt zamanı riskli mövqenin gözlənilən məbləğini təqdim edir. Şirkət EAD-ni cari risk məbləği, müqavilə əsasında və amortizasiya nəticəsində cari məbləğə mümkün dəyişikliklər əsasında hesablayır. Maliyyə aktivinin EAD-si defolt zamanı ümumi balans dəyərinə bərabərdir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi və Mərhələ 1 maliyyə aktivləri üçün maksimum 12-aylıq PD-dən istifadə etməklə, Şirkət kredit riskinə məruz qaldığı maksimal müqavilə müddəti ərzində (o cümlədən borcalanın müddəti uzatmaqla bağlı variantları) defolt riskini nəzərə almaqla ECL-i ölçür (hətta risklərin idarə edilməsi məqsədləri üçün Şirkət daha uzun müddəti nəzərdə tutduqda belə).

5 Xalis faiz gəlirləri

	2021	2020
Faiz gəlirləri	**AZN '000'**	AZN '000'
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz gəlirləri	**6,100**	8,518
	6,100	8,518
Faiz xərcləri		
Borclar üzrə faiz xərcləri	**(47)**	(520)
	(47)	(520)
Xalis faiz gəlirləei	**6,053**	7,998

6 Maliyyə aktivlərində gözlənilən kredit itkisi (ECL) – xalis

31 dekabr 2021-ci il tarixinə gözlənilən kredit itkisi aşağıdakı kimidir:

	Qeyd	**Mərhələ 1**	**Mərhələ 2**	**Mərhələ 3**	**CƏMİ**
		AZN '000'	**AZN**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri	10	**2**	**-**	**-**	**2**
Müştərilərə verilən kreditlər					
Yeni maliyyə aktivləri	11	**(475)**	**(80)**	**(227)**	**(782)**
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	11	**548**	**1,030**	**(218)**	**1,360**
Ümumi gözlənilən kredit itkisi (ECL)		**75**	**950**	**(445)**	**580**

31 dekabr 2020-cu il tarixinə gözlənilən kredit itkisi aşağıdakı kimidir:

	Qeyd	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	CƏMİ
		AZN '000'	AZN	AZN '000'	AZN '000'
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri	10	(12)	-	-	(12)
Müştərilərə verilən kreditlər					
Yeni maliyyə aktivləri	11	1,021	740	1,307	3,068
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	11	2,348	(268)	446	2,526
Ümumi gözlənilən kredit itkisi (ECL)		3,357	472	1,753	5,582

7 Əmək haqqı xərcləri

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
İşçilər üzə əmək haqqı	**1,605**	1,614
Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna	**270**	290
Cəmi əmək haqqı xərcləri	**1,875**	1,904

8 Sair ümumi və inzibati xərclər

	2021	2020
	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'
İcarə xərcləri *	**208**	199
Peşəkar xidmətlər	**201**	238
Rabitə və informasiya xidmətləri	**103**	111
Amortizasiya və köhnəlmə (qeyd 12)	**84**	69
Səyahət xərcləri	**82**	46
Ofis ləvazimatları	**40**	51
Nəqliyyat vasitələrinin istismarı xərcləri	**36**	19
Kommunal xidmətlər	**34**	29
Təmir və istismar xərcləri	**25**	27
Reklam və marketinq	**25**	8
İcarə öhdəliyi üzrə maliyyə xərcləri	**5**	12
Digər xərclər	**3**	92
Cəmi sair ümumi və inzibati xərclər	**846**	901

* Bu, qısamüddətli xarakterli icarə xərclərini əks etdirir, bu səbəbdən BMHS 16 üzrəicarələr icazə verilən istifadə hüquqlu aktivi kimi kapitallaşdırılmamışdır.

9 Vergiqoyma

Vergi xərcləri

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində başa çatan il ərzində şirkətlərin mənfəəti üçün Azərbaycanda vergi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Vergi dərəcəsinin növbəti maliyyə ili üçün eyni qalacağı gözlənilir.

Eyni vergi yurisdiksiyası daxilində qalıqların hesablanması nəzərə alınmadan il ərzində təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəliklərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	2020	2019
	AZN '000'	AZN '000'
Cari vergi xərcləri	**(702)**	1,449
Təxirə salınmış vergi gəliri	**11**	(3)
	(691)	1,446

Vergi xərclərinin əsas komponentləri və gözlənilən vergi xərclərinin şirkətin daxili effektiv vergi dərəcəsinə əsasən 20% (2020: 20%) ilə mənfəət və ya zərər hesabatında verilmiş vergi xərcləri əsasında uzlaşdırılması aşağıda verilmişdir:

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Vergidən əvvəlki mənfəət	**3,780**	1,137
Effektiv vergi dərəcəsi	**20%**	20%
Gözlənilən vergi xərcləri	**(756)**	227

9 Vergiqoyma (davamı)

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Düzəlişlər:		
Çıxılmayan xərclər	**54**	1,222
Çıxarıla bilən müvəqqəti fərqlərin təsiri	**11**	(3)
Faktiki gəlir vergisi xərcləri	**(691)**	1,446

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir. Eyni vergi yurisdiksiyası daxilində qalıqların əvəzləşdirilməsi nəzərə alınmadan il ərzində təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri və öhdəliklərindəki hərəkət aşağıdakı kimidir:

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
1 yanvar tarixinə qalıq	**13**	10
İl üçün ödənişlər	**11**	3
31 dekabr tarixində qalıq	**24**	13

Hesabat tarixinə təxirə salınmış vergi aktivləri / (öhdəliyi) aşağıdakı kimidir:

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər və aktivlərdən istifadə hüq	**33**	(18)
Digər öhdəliklər	**85**	85
Çıxıla bilən müvəqqəti fərqlər	**118**	67
Təxirə salınmış vergi aktivləri 20% (2020: 20%)	**24**	13

10 Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri

	2021	2020
	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'
Kassada nağd pul qalığı	**13**	11
Bank hesablarında olan məbləğlər		
- reytinqi BB- dən BB+ dək	**-**	2
- reytinqi B+ dən aşağı	**527**	1,082
- reytinqsiz	**1,192**	1,864
	1,732	2,959
Çıxılsın: dəyərsizləşmə itkisi üçün ehtiyat (gözlənilən kredit itkisi)	**(3)**	(5)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri	**1,729**	2,954

Aşağıdakı cədvəldə dəyərdən düşmə ehtiyatı üçün ilkin və son qalığın uzlaşdırılması göstərilir:

	2021	2020
	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'
1 yanvar tarixinə qalıq	**5**	17
Dövr ərzində (gəlir)/ xərc	**(2)**	(12)
31 dekabr tarixinə qalıq	**3**	5

31 dekabr 2021-ci il tarixinə pul və pul ekvivalentləri ilə bağlı ECL-lərdəki dəyişikliklərin təhlili:

	Mərhələ 1	**Mərhələ 2**	**Mərhələ 3**	**CƏMİ**
	AZN 'ooo'	**AZN 'ooo'**	**AZN 'ooo'**	**AZN 'ooo'**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri				
1 yanvar tarixinə ECL	**5**	**-**	**-**	**5**
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	**(2)**	**-**	**-**	**(2)**
31 dekabr tarixində qalıq	**3**	**-**	**-**	**3**

31 dekabr 2020-ci il tarixinə pul və pul ekvivalentləri ilə bağlı ECL-lərdəki dəyişikliklərin təhlili:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	CƏMİ
	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'	AZN 'ooo'
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri				
1 yanvar tarixinə ECL	17	-	-	17
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(12)	-	-	(12)
31 dekabr tarixində qalıq	5	-	-	5

10 Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri (davamı)

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat üçün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakıları əhatə edir:

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Kassada nağd pul qalığı	**13**	11
Bank hesablarında olan məbləğlər	**1,719**	2,948
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentləri	**1,732**	2,959

11 Müştərilərə verilmiş kreditlər

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Fərdi kreditlər	**15,401**	18,130
Müştərilərə verilən kreditlər, ümumi	**15,401**	18,130
Çıxılsın: dəyərsizləşmə itkisi üçün ehtiyat (ECL)	**(1,614)**	(6,097)
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	**13,787**	12,033

Kredit portfelinin coğrafi təhlili

Müştərilərə kreditlər Azərbaycan Respublikasının daxilində olan şəxslərə verilmişdir.

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2021 və 2020-ci il tarixlərində Şirkətdə borc qalıqları kapitalın 10% -dən çox olan borcalanlar və ya əlaqəli borcalan qrupu yoxdur. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müştərilərə verilən kredit faizləri illik 1% -dən 49.9% (2020: 1% -dən 49.9%) arasında dəyişmişdir.

Kredit portfelinin ödəmə müddəti hesabat tarixindən kreditlərin müqavilə müddətinə qədər qalan dövrü göstərən 21 (f) qeydində təqdim olunur. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müştərilərə verilən kredit üçün gözlənilən kredit zərərindəki (ECL) hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Mərhələ 1	**Mərhələ 2**	**Mərhələ 3**	**CƏMİ**
	AZN '000'	**AZN**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
ECL ehtiyatı				
1 yanvar balansı	**1,277**	**1,112**	**3,708**	**6,097**
Mərhələ 2-yə köçürülmə	**(29)**	**29**	**-**	**-**
Mərhələ 3-ə köçürülmə	**(666)**	**(80)**	**746**	**-**
Yeni maliyyə aktivləri	**475**	**80**	**227**	**782**
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	**(548)**	**(1,030)**	**218**	**(1,360)**
Əvvəllər silinmiş kreditlərin qaytarılması	**-**	**-**	**364**	**364**
Hesablanmış faiz gəlirləri	**-**	**-**	**169**	**169**
İl ərzində silinmələr	**-**	**-**	**(4,438)**	**(4,438)**
CƏMİ	**509**	**111**	**994**	**1,614**

11 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilən kredit üçün gözlənilən kredit zərərindəki (ECL) hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	CƏMİ
	AZN '000'	AZN	AZN '000'	AZN '000'
ECL ehtiyatı				
1 yanvar balansı	641	307	1,749	2,697
Mərhələ 2-yə köçürülmə	(369)	369		-
Mərhələ 3-ə köçürülmə	(2,364)	(36)	2,400	-
Yeni maliyyə aktivləri	1,021	740	1,307	3,068
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	2,348	(268)	446	2,526
Əvvəllər silinmiş kreditlərin qaytarılması	-	-	157	157
Hesablanmış faiz gəlirləri	-	-	385	385
İl ərzində silinmələr	-	-	(2,736)	(2,736)
CƏMİ	1,277	1,112	3,708	6,097

31 dekabr 2021-ci il tarixinə müştərilərə verilən kreditlər aşağıdakı cədvəldə əks olunmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	CƏMİ
	AZN '000'	**AZN '000'**	**AZN '000'**	**AZN**
Müştərilərə verilən kreditlər				
Vaxtı keçməmiş	**13,911**	**-**	**-**	**13,911**
Vaxtı 30-gündən az keçmiş	**173**	**-**	**2**	**175**
Vaxtı 30-90 gün keçmiş	**-**	**195**	**9**	**204**
Vaxtı 91-180 gün keçmiş	**-**	**-**	**276**	**276**
Vaxtı 181-360 gün keçmiş	**-**	**-**	**835**	**835**
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	**-**	**-**	**-**	**-**
Cəmi	**14,084**	**195**	**1,122**	**15,401**
Çıxılsın: gözlənilən kredit itkisi (ECL)	**(509)**	**(111)**	**(994)**	**(1,614)**
Müştərilərə verilən kreditlər, xalis	**13,575**	**84**	**128**	**13,787**

11 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Əhəmiyyətli kredit riskləri (davamı)

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilən kreditlər aşağıdakı cədvəldə əks olunmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	CƏMİ
	AZN '000'	**AZN '000'**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Müştərilərə verilən kreditlər				
Vaxtı keçməmiş	12,176	-	-	12,176
Vaxtı 30-gündən az keçmiş	754	-	5	759
Vaxtı 30-90 gün keçmiş	-	1329	40	1,369
Vaxtı 91-180 gün keçmiş	-	-	2,286	2,286
Vaxtı 181-360 gün keçmiş	-	-	1,540	1,540
Vaxtı 360 gündən çox keçmiş	-	-	-	-
Cəmi	12,930	1,329	3,871	18,130
Çıxılsın: gözlənilən kredit itkisi (ECL)	(1,277)	(1,112)	(3,708)	(6,097)
Müştərilərə verilən kreditlər, xalis	11,653	217	163	12,033

12 Bina, avadanlıq, qeyri-maddi aktivlər və aktivlərdən istifadə haqqı

2021	İcarə obyektinin yaxşılaşdırılması AZN '000'	Kompüter və rabitə avadanlıqları AZN '000'	Mebel və avadanlıqlar AZN '000'	Nəqliyyat vasitələri AZN '000'	Qeyri maddi aktivlər AZN '000'	Aktivlərdən istifadə haqqı AZN '000'	Cəmi AZN '000'
Dəyər							
1 yanvar 2021-ci il	**1**	**221**	**347**	**78**	**83**	**91**	**821**
Alışlar	**-**	**32**	**3**	**-**	**3**	**-**	**38**
Xaricolmalar	**-**	**(8)**	**(3)**	**-**	**(34)**	**-**	**(45)**
31 dekabr 2021-ci il	**1**	**245**	**347**	**78**	**52**	**91**	**814**
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2021-ci il	**-**	**140**	**328**	**78**	**20**	**54**	**620**
Amortizasiya xərcləri (qeyd 14)	**-**	**24**	**8**	**-**	**22**	**30**	**84**
Xaricolmalar	**-**	**(8)**	**(3)**	**-**	**(34)**	**-**	**(45)**
31 dekabr 2021-ci il	**-**	**156**	**333**	**78**	**8**	**84**	**659**
Qalıq dəyəri							
31 dekabr 2021-ci il	**1**	**89**	**14**	**-**	**44**	**7**	**155**

Rəhbərliyin fikrincə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə bina, avadanlıq, qeyri-maddi aktivlər və aktivlərdən istifadə haqqı olan aktivləri balans dəyərində heç bir dəyərsizləşmə olmamışdır (2020: Sıfır)

12 Bina, avadanlıq, qeyri-maddi aktivlər və aktivlərdən istifadə haqqı

2020	İcarə obyektinin yaxşılaşdırılması AZN '000'	Kompüter və rabitə avadanlıqları AZN '000'	Mebel və avadanlıqlar AZN '000'	Nəqliyyat vasitələri AZN '000'	Qeyri maddi aktivlər AZN '000'	Aktivlərdən istifadə haqqı AZN '000'	Cəmi AZN '000'
Dəyər							
1 yanvar 2020-ci il	1	161	347	78	12	91	690
Alışlar	-	89	3	-	71	-	163
Xaricolmalar	-	(29)	(3)	-	-	-	(32)
31 dekabr 2020-ci il	1	221	347	78	83	91	821
Amortizasiya və köhnəlmə							
1 yanvar 2020-ci il	-	135	321	78	7	24	565
Amortizasiya xərcləri (qeyd 14)	-	16	10	-	13	30	69
	-	(11)	(3)	-	-	-	(14)
31 dekabr 2020-ci il	-	140	328	78	20	54	620
Qalıq dəyəri							
31 dekabr 2020-ci il	1	81	19	-	63	37	201

Şirkət, icarəyə götürülmüş ofis binası ilə əlaqədar qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə BMHS 16 'İcarə' uyğun olaraq icarə öhdəliyini qeyd etmişdir. Şirkət 19 mart 2019-cu il tarixində qalan icarə ödənişlərinin cari dəyərinə bərabər olan istifadə hüququ qeyd etmişdir.

13 Sair aktivlər

	2021 **AZN '000'**	2020 AZN
Maliyyə aktivləri		
Onlayn ödəmə sistemləri üzrə debitor borcları	**189**	129
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	**26**	18
	215	147
Qyri- maliyyə aktivlər		
Öncədən ödənilmiş xərclər	**5**	8
Digər debitor borclar	**34**	11
	39	19
Cəmi sair aktivlər	**254**	166

14 Borc öhdəlikləri

	2021 **AZN '000'**	2020 AZN
Əlaqəli tərəfdən borc məbləği	**-**	1,455
	-	1,455

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Şirkətin əlaqəli tərəfdən qalığı Şirkətin kapitalının 10%-ni keçən bir krediti olmuşdur. Borclanma təminatsız olub və illik 9% faiz dərəcəsi ilə götürülüb. Şirkət borcları ilə bağlı heç bir şərtə tabe deyil. Cari il ərzində Şirkət borcunu tam ödəmişdir.

Borclar üzrə hərəkət aşağıdakı kimidir:

	2021 **AZN '000'**	2020 AZN
1 yanvar tarixinə qalıq	**1,455**	10,960
Borcların qaytarılması	**(1,455)**	(7,606)
Məzənnə fərqi üzrə itki/ (qazanc) – xalis	-	(1,899)
31 dekabr tarixinə qalıq	-	1,455

15 Sair öhdəliklər

	2021	2020
Maliyyə öhdəlikləri	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Hesablanmış öhdəliklər	**6**	42
İcarə öhdəliyi	**79**	43
	85	85
Qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
Digər kreditor borclar	**55**	41
	55	41
Cəmi digər öhdəliklər	**140**	126

İcarə öhdəliyi

Şirkət 19 mart 2019-cu il tarixindən ofis binası üçün 3 illik icarə müqaviləsi bağlamışdır. Şirkət, icarəyə götürülmüş ofis binası ilə əlaqədar qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə MHBS 16 'İcarə' uyğun olaraq icarə öhdəliyi kimi qeyd etmişdir.

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Qeyri- cari hissə	**-**	33
Cari hissə	**6**	10
	6	43

31 dekabr 2021-ci il	**1 ildən az**	**1 -5 il arası**	**Cəmi**
	AZN '000'	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Minimum icarə ödənişləri	**6**	**-**	**6**
Maliyyə xərcləri	**-**	**-**	**-**
Xalis cari dəyər	**6**	**-**	**6**

31 dekabr 2020-cu il	1 ildən az	1 -5 il arası	Cəmi
	AZN '000'	AZN '000'	AZN '000'
Minimum icarə ödənişləri	39	10	49
Maliyyə xərcləri	(6)	-	(6)
Xalis cari dəyər	33	10	43

16 Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı Şirkətin səhmdarı tərəfindən qoyulan məbləğdən ibarətdir. Şirkətin səhmdarı Şirkətin səhmdarının illik və ümumi yığıncaqlarında səs vermək hüququna malikdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə nizamnamə kapitalı 10,408 min AZN təşkil edir (31 dekabr 2020: 10,408 min AZN). Şirkətin nizamnamə kapitalı aşağıdakı səhmdarlara məxsusdur:

17 Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan bazarlar, iqtisadi, siyasi və sosial və hüquqi və qanunvericilik riskləri daxil olmaqla daha inkişaf etmiş bazarlardan fərqli risklərə məruz qalır. Keçmişdə olduğu kimi, inkişaf etməkdə olan ölkələrə investisiya qoyuluşu ilə əlaqəli faktiki və ya qəbul edilən maliyyə problemləri və ya risklərin artması Azərbaycanda investisiya mühitinə və ümumilikdə Azərbaycan iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərə bilər.

Azərbaycanda sahibkarlığı təsir edən qanun və qaydalar sürətlə dəyişməyə davam edir. Azərbaycan daxilindəki vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif təfsirlərə məruz qalır və digər hüquqi və maliyyə maneələri hazırda Azərbaycanda fəaliyyət göstərən qurumların qarşılaşdığı çətinliklərə kömək edir. Azərbaycanın gələcək iqtisadi istiqaməti, əsasən hüquqi, tənzimləyici və siyasi inkişaflarla birlikdə hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərindən asılıdır.

21 Fevral 2015-ci ildən bəri Azərbaycan Manatında ABŞ Dollarına nisbətdə böyük devalvasiya baş verdi. Hökumət 21 dekabr 2015-ci il tarixindən bu yana ABŞ dollarına nisbətdə olan dəyişkən məzənnəni tətbiq etdi. Bundan əlavə, Hökumət. tənzimləyicinin məzənnəsindən maksimum və minimum marja sapması məhdudiyyətini götürsün və artıq banklar bazar tələbi və təklifi əsasında öz məzənnələrini təyin edə bilsinlər.

2009 və 2010-cu illərdə Azərbaycanın maliyyə və kapital bazarlarına mənfi təsir göstərən qlobal maliyyə böhranın təsirləri azalmış və 2011 və 2012-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatı yenidən böyüməyə başlamışdır. Bununla belə, əhəmiyyətli iqtisadi qeyri-müəyyənliklər qalmaqdadır. Kredit mühitinin sərtləşdirilməsi və ya neft və qaz qiymətlərinin enməsi daxil olmaqla qlobal maliyyə sistemlərindəki sistemli risklərdən doğan mənfi dəyişikliklər Azərbaycan iqtisadiyyatını ləngidə və ya poza bilər. Azərbaycan böyük həcmdə neft və qaz istehsal etdiyi və ixrac etdiyi üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı dünya bazarında il ərzində xeyli dəyişən neft və qazın qiymətinə xüsusilə həssasdır.

2020-ci ilin əvvəlində COVID-19 pandemiyasının sürətlə yayılması səbəbindən, Azərbaycan Respublikası Hökuməti də daxil olmaqla, bir çox hökumət, epidemiya ilə mübarizə üçün səyahət tədbirləri, karantinlər, iş yerlərinin bağlanması və digər yerlərin bağlanması da daxil olmaqla müxtəlif tədbirlər həyata keçirdi.

17 Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər (davamı)
Əməliyyat mühiti (davamı)

Pandemiyanın özü və nəticələrinin minimuma endirilməsi tədbirlərinin geniş sahələrdə müəssisələrin işinə təsir göstərə biləcəyi gözlənilir. Mart 2020-dən bəri xam neft qiymətlərində azalma və birja məzənnələrindəki dalğalanmalar da daxil olmaqla səhmlər, valyuta və əmtəə bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişkənlik mövcuddur.

COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısını almaq üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti bütün istiqamətlərdə kompleks tədbirlər həyata keçirməyə davam edir. Cavab olaraq 2020-ci ilin martında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti pandemiyanın təsirini minimuma endirmək üçün fəaliyyət planları haqqında bir fərman imzaladı. Bu fərmana uyğun olaraq, ölkədəki fərdləri və müxtəlif müəssisələri dəstəkləmək üçün 2.500.000 min manatlıq böhrana qarşı stimul paketi hazırlanmışdır. AMB, manat məzənnəsinin sabitliyini təmin etmək üçün pul siyasətini davam etdirir. Şirkət fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə pandemiya təsirini və dəyişən mikro və makroiqtisadi şərtləri qiymətləndirməyə davam edir.

2020-ci ilin birinci yarısında qlobal iqtisadiyyata koronavirus pandemiyası (COVID-19) yayılması mənfi təsir göstərdi. İyun-iyul 2020-ci ilədək bir çox ölkə pandemiyanın azalmış yayılma əlamətlərini nümayiş etdirməyə başladı. Və səlahiyyətlilər məhdudiyyətləri tədricən qaldırmağa və ya azaltmağa başladı. Bu tendensiya qlobal maliyyə və əmtəə bazarlarında canlanmanı dəstəklədi. Bununla birlikdə, ölkələrdə pandemiyanın zirvəsinə 2020-ci ilin iyun-iyul aylarında çatıldı və nəticədə kilidləmə tədbirləri daha da sərtləşdi. Bu tədbirlər yeni koronavirus hadisələrinin tədricən azalmasına səbəb oldu və 2020-ci ilin avqust ayına qədər bir çox hökumət, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Hökuməti məhdudiyyətləri azaltmağa başladı. 2020-ci ilin dekabrında COVID-19-un ikinci dalğası ölkəni əhatə etdi. Azərbaycan Respublikası Hökuməti yenidən pandemiyaya nəzarət etmək üçün bir sıra tədbirlər gördü.

Şirkət bütün fəaliyyətlərini Azərbaycan Respublikasında aparır. Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatı xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssasdır. Son illər ərzində Azərbaycan Respublikası Hökuməti daha tarazlı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başladı. 2019-cu ildə AMB Azərbaycan manatının sabitliyini qoruyaraq pul şərtlərini yumşaltmağa davam etdi. Nəticədə, ARMB yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 9,8% -dən 7,5% -ə endirildi. Bundan əlavə, dövr ərzində 1 ABŞ dolları 1.7000 səviyyəsində saxlanılan Azərbaycan manatının sabitliyini qorumaq üçün əhəmiyyətli valyuta satışları edildi

Mart- iyun 2020-ci il dövründə ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün getdikcə daha çox məhdudlaşdırıcı qapanma tədbirləri iqtisadi aktivliyi və məcmu xərcləmə səviyyələrini əhəmiyyətli dərəcədə azaldırdı. Sosial məsafədən uzaqlaşdırma və karantin tədbirləri pərakəndə satış, nəqliyyat, səyahət, iaşə, otel, əyləncə və digər bir çox müəssisələrin bağlanması ilə nəticələndi. Beynəlxalq ticarətin fəaliyyəti də əhəmiyyətli dərəcədə azalmışdır. Nəhayət, neft qiymətləri tarixi ən aşağı səviyyələrə endi və dövrün sonuna qədər orta dərəcədə bərpa edildi. COVID-19 pandemiyasının yaratdığı iqtisadi tənəzzülə qarşı mübarizə üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti və ARMB tərəfindən dəstək paketi təqdim edildi. Bu tədbirlər, təsirə məruz qalan sənayelərə verilən subsidiyalı kreditlər, işsiz insanlara ödənişlər və maliyyə sektorunun resurs təmin etmək imkanlarını qorumaq və COVID nəticəsində müştərilərin likvidlik çatışmazlığından yayınmağa kömək etmək üçün müəyyən tənzimləmə məhdudiyyətlərinin yumşaldılmasını əhatə edir.

17 Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər (davamı)

Əməliyyat mühiti (davamı)

Məhkəmə icraatı

Adi iş fəaliyyəti zamanı Şirkət qanuni hərəkətlərə və şikayətlərə məruz qalır. Rəhbərlik hesab edir ki, bu cür hərəkətlərdən və şikayətlərdən irəli gələn son öhdəlik, maddi vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəkdir. Bundan əlavə, 31 dekabr 2021-cu il tarixinə Şirkətə qarşı heç bir əhəmiyyətli məhkəmə iddiası yoxdur. Keçmiş işçilər tərəfindən qaldırılmış üç iddiada heç bir məbləğ qeyd olunmayıb.

Vergiqoyma

Azərbaycan Respublikasının ticarət qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox təfsir etməyə imkan verə bilər. Bundan əlavə, vergi orqanlarının iş fəaliyyəti ilə bağlı ixtiyari qərarlar qəbul etməsi riski var. Şirkətin iş fəaliyyətinə dair rəhbərliyin qərarına əsasən bir davranış vergi orqanları tərəfindən mübahisə edilərsə, Şirkət əlavə vergi, cərimə və faiz hesabına qiymətləndirilə bilər. Bu cür qeyri-müəyyənlik maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın qiymətləndirilməsi və əqdlərin bazar qiymətləri ilə əlaqəli ola bilər. Bundan əlavə, bu cür qeyri-müəyyənlik vergi tutulan mənfəətin azaldılması kimi müştərilərə verilən kreditlər və avanslar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın verilməsi və bərpası ilə bağlı müvəqqəti fərqlərin qiymətləndirilməsi ilə əlaqələndirilə bilər. Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri yoxlama ilindən əvvəlki üç təqvim ili ilə bağlı vergi yoxlamalarından keçirilirlər. Bununla birlikdə, tamamlanmış yoxlamalar yuxarı səviyyəli vergi müfəttişliklərinin tabeliyində olan vergi müfəttişliklərinin vergi yoxlamalarının nəticələrini nəzərdən keçirərək sonrakı əlavə vergi yoxlamalarının mümkünlüyünü istisna etmir.

18 Əlaqəli tərəflər

Şirkət normal biznes fəaliyyəti zamanı BMHS tərəfindən verilən MHBS-dakı əlaqəli tərəflərin tərifinə daxil olan digər qurumlarla iş aparır. Bu əməliyyatlar normal iş dövründə aparılır və hər iki tərəfin razılaşdırdığı məbləğ olduğu halda mübadilə məbləğləri ilə ölçülür.

Bu maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün, birbaşa və ya dolayı yolla, maliyyə və əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində, ya da əksinə və ya Şirkətin və olduğu yerlərdə müəssisələrə əhəmiyyətli təsir göstərmək bacarığı olduqda, müəssisələr Şirkətlə əlaqəli sayılırlar. Digər müəssisə ümumi nəzarətə və ya əhəmiyyətli təsirə məruz qalır, əsas idarə heyəti və digər əlaqəli tərəflər.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

İl ərzində bağlanmış əlaqəli əməliyyatların təfərrüatları aşağıda verilmişdir.

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Borclar üzrə faiz xərcləri	**47**	520

Əsas rəhbər heyətə verilən əmək haqqı, əmək haqqı və digər müavinətlər aşağıdakılardır:

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Əmək haqqı və mükafatlar	**87**	85

18 Əlaqəli tərəflər (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
31 dekabr tarixinə əlaqədar tərəfdən borclar	**-**	1,455

19 Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Ədalətli dəyər, aktivin satılması üçün alınacaq və ya qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında nizamlı bir əməliyyatda öhdəliyi köçürmək üçün ödənilən qiymətdir. Buna görə xərc metodu ilə ədalətli dəyər hesablamaları arasındakı fərqlər yarana bilər. Ədalətli dəyərin tərifinin əsasını müəssisənin heç bir niyyəti və ya ləğvi, əməliyyat miqyasını əhəmiyyətli dərəcədə azaltması və ya əlverişsiz şərtlərlə əməliyyat aparması lazım olmayan bir narahatlıq ehtimal edir. Rəhbərliyin qiymətləndirmələrinə görə, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyəri ilə göstərilməyən Şirkətin maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıda göstərilmişdir:

	2021		2020	
	Qalıq dəyəri	**Ədalətli dəyər**	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə aktivləri	**AZN '000'**	**AZN '000'**	AZN '000'	AZN '000'
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalenti	**1,729**	**1,729**	2,954	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	**13,787**	**13,787**	12,033	12,033
Digər maliyyə aktivləri	**215**	**215**	147	147
Cəmi	**15,731**	**15,731**	15,134	15,134
Maliyyə öhdəliklıri				
Borc öhdəlikləri	**-**	**-**	1,455	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	**85**	**85**	85	85
Cəmi	**85**	**85**	1,540	1,540

Maliyyə öhdəliklərini ödəmək üçün kifayət qədər maliyyə aktivləri mövcuddur.

Ədalətli dəyərlə ölçülən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyər iyerarxiyasının üç səviyyəsinə əsasən qruplaşdırılmışdır. Bu qruplaşdırma ədalətli dəyərin ölçülməsində istifadə olunan əhəmiyyətli məlumatların ən aşağı səviyyəsinə əsasən müəyyən edilir:

- 1-ci səviyyə : eyni aktiv və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka edilmiş qiymətlər (düzəldilməmiş).
- 2-ci səviyyə: 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş birbaşa (yəni qiymət olaraq) və ya dolayı (yəni qiymətlərdən irəli gələn) müşahidə edilə bilən qiymətlər xaricində daxilolmalar.
- 3-cü səviyyə: müşahidə olunan bazar məlumatlarına əsaslanmayan aktiv və ya öhdəlik üçün daxilolmalar (müşahidə olunmayan məlumatlar).

19 Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi (davamı)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2021 və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri iyerarxiyasındakı Səviyyə göstərir:

31 Dekabr 2021-ci il	**1-ci Səviyyə AZN '000'**	**2-ci Səviyyə AZN '000'**	**3-cü Səviyyə AZN '000'**	**Cəmi AZN '000'**
Ədalətli dəyərlərin açıqlandığı aktivlər:				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	**-**	**-**	**1,729**	**1,729**
Müştərilərə verilən kreditlər	**-**	**-**	**13,787**	**13,787**
Digər maliyyə aktivləri	**-**	**-**	**215**	**215**
Ədalətli dəyərlərin açıqlandığı öhdəliklər:				
Borclar alətləri	**-**	**-**	**-**	**-**
Digər maliyyə öhdəlikləri	**-**	**-**	**85**	**85**
31 Dekabr 2020-ci il				
Ədalətli dəyərlərin açıqlandığı aktivlər:				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin	-	-	2,954	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	-	-	12,033	12,033
Digər maliyyə aktivləri	-	-	147	147
Ədalətli dəyərlərin açıqlandığı öhdəliklər:				
Borclar alətləri	-	-	1,455	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	85	85

20 Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə kateqoriyalar

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilən balans dəyəri aşağıdakı aktiv və öhdəlik kateqoriyalarına aiddir:

	Qeydlər	2021 AZN	2020 AZN '000'
Maliyyə aktivləri			
Amortizasiya olunmuş aktivlərlə ölçülən maliyyə			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	10	**1,729**	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	11	**13,787**	12,033
Digər maliyyə aktivləri	13	**215**	147
Cəmi		**15,731**	15,134

Maliyyə öhdəlikləri			
Amortizasiya olunmuş aktivlərdə ölçülən maliyyə			
Borc öhdəlikləri	14	**-**	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	15	**85**	85
Ümumi		**85**	1,540

Maliyyə alətlərinin hər kateqoriyası üçün uçot siyasətinin təsviri üçün 4.5 qeydinə baxın. Şirkətin maliyyə aləti riskinin, o cümlədən risklərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətinin təsviri 21 saylı qeyddə verilmişdir. Ədalətli dəyərlərə aid məlumatlar 19 saylı qeyddə təqdim edilmişdir.

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət

a) Korporativ idarəetmə üzrə çərçivə sənədi

Şirkət Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq məhdud məsuliyyətli Şirkət kimi qurulub. Şirkətin ali idarəetmə orqanı Müşahidə Şurasıdır. Müşahidə Şurası şirkətin direktorunu təyin edir. Direktor Müşahidə Şurasının qərarlarının icrasına cavabdehdir. Şirkətin nizamnaməsində Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənən və Direktor tərəfindən təsdiqlənən qərarların siyahısı əks olunmuşdur. Şirkətin ümumi fəaliyyətini Şirkətin yeganə icraedici orqanı - Direktor idarə edir. Şirkət direktoru Müşahidə Şurasının qərarlarının icrasına cavabdehdir. Şirkət direktoru Şirkətin Müşahidə Şurasına hesabat verir.

b) Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları

Direktor, əməliyyatların miqyası və xarakteri ilə mütənasib olan Şirkətdə daxili nəzarətin inkişafı, həyata keçirilməsi və saxlanılması üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili nəzarətin məqsədi aşağıdakıları təmin etməkdir:

- risklərin düzgün və hərtərəfli qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi
- müvafiq işləmə və mühasibat və maliyyə hesabatları funksiyaları, o cümlədən əməliyyatların düzgün təsdiqlənməsi, işlənməsi və qeyd edilməsi
- mühasibat uçotu sənədlərinin, idarəetmə məlumatlarının, tənzimləmə hesabatlarının və s. tamlığı, düzgünlüyü və vaxtında verilməsi
- İT-sistemlərin, məlumatların və sistemlərin bütövlüyü və qorunmasının etibarlılığı
- saxta və ya qeyri-qanuni fəaliyyətlərin, o cümlədən əmlakın mənimsənilməsinin qarşısının

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

alınması

- qanun və qaydalara uyğunluq.

Rəhbərlik risklərin müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi, nəzarətin tərtib edilməsi və onların effektivliyinin monitorinqi üçün məsuliyyət daşıyır. Rəhbərlik, Şirkətin daxili nəzarətinin effektivliyini izləyir və vaxtaşırı əlavə nəzarət tətbiq edir və ya mövcud nəzarətləri zəruri hesab etdikdə dəyişdirir. Daxili audit xidmətinin əsas funksiyalarına aşağıdakılar daxildir:

- bütövlükdə daxili nəzarət sisteminin auditi və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, əsas idarəetmə strukturlarının qərarlarının yerinə yetirilməsi
- Şirkətdə daxili sənədlər (metodlar, proqramlar, qayda və prosedurlar) ilə tənzimlənən risklərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının və risklərin idarə edilməsi prosedurlarının səmərəliliyinin auditi.
- Mühasibat və hesabat işinin düzgünlüyünün, tamlığı və vaxtında və maliyyə məlumatlarının toplanması və təqdim edilməsinin (etibarlılığı, dolğunluğu və obyektivliyi daxil olmaqla) yoxlanılması və yoxlanılması
- Şirkət əmlakının qorunması üzrə tətbiq olunan metodların auditi
- əməliyyatların və digər sövdələşmələrin iqtisadi məqsədəuyğunluğunun və səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

b) Daxili nəzarət siyasəti və prosedurları (davamı)

- daxili nəzarət prosesləri və prosedurlarının auditi

Daxili Audit funksiyası rəhbərlikdən asılı deyil və birbaşa Müşahidə Şurasına hesabat verir. Daxili audit yoxlamalarının nəticələri müvafiq iş prosesi menecerləri ilə birlikdə şirkət rəhbərliyinə təqdim olunan xülasələrlə müzakirə olunur.The internal control system in the Company comprises:

- Direktor və Müşahidə Şurası
- Baş mühasib
- təhlükəsizlik, o cümlədən İT-təhlükəsizlik
- insan resursları funksiyası
- daxili audit xidməti

Müəyyən edilmiş standartlara, siyasətə və prosedurlara uyğunluq üçün cavabdeh olan digər işçilər, bölmə və funksiyalar:

- filial rəhbərləri və müəssisə rəhbərləri
- məhkəmə məmuru - qanuni və tənzimləyici tələblərə cavab verən bir işçi
- nəzarət vəzifələri olan digər işçilər / bölmələr

Rəhbərlik hesab edir ki, şirkət Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (2019-cu ildə ləğv edilmişdir və bu funksiya indi Azərbaycan Mərkəzi Bankı icra edir) risklərin idarə edilməsi və daxili nəzarət sistemləri ilə əlaqəli tələblərə, o cümlədən daxili audit funksiyası ilə əlaqəli tələblərə uyğundur. idarəetmə və daxili nəzarət sistemləri əməliyyatların miqyasına, xarakterinə və mürəkkəbliyinə uyğundur.

c) Riskin idarıedilmısi siyasəti və prosedurları

Şirkətin üzləşdiyi riskləri müəyyənləşdirmək, təhlil etmək və idarə etmək, müvafiq risk hədləri və nəzarəti təyin etmək, risk səviyyəsini və həddlərə riayət edilməsini daim nəzarət etmək məqsədi daşıyan risklərin idarə edilməsi siyasəti mövcuddur.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi çərçivəsinə nəzarət etmək, əsas risklərin idarə edilməsinə nəzarət etmək və risklərin idarə edilməsi siyasətini və prosedurlarını nəzərdən keçirmək, habelə əhəmiyyətli dərəcədə böyük riskləri təsdiqləmək üçün ümumi məsuliyyət daşıyır.

Direktor, risklərin azaldılması tədbirlərinin izlənməsi və həyata keçirilməsi və şirkətin müəyyən edilmiş risk parametrləri daxilində fəaliyyət göstərməsini təmin etmək üçün məsuliyyət daşıyır. Şirkətin risklərin idarə edilməsi prosedurlarının effektivliyinə və ardıcıl tətbiq edilməsinə nəzarət etmək üçün Şirkətin baş direktoru vaxtaşırı daxili audit funksiyası ilə hazırlanmış hesabatları alır, bu hesabatların məzmununu müzakirə edir və təklif olunan düzəliş tədbirlərini nəzərdən keçirir.

d) Bazar riski

Bazar riski, bazar qiymətindəki dəyişikliklər səbəbindən maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitlərinin axınının dəyişməsi riski. Bazar riskinə valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və digər qiymət riskləri daxildir. Bazar riski ümumi və spesifik bazar hərəkətlərinə və bazar qiymətlərinin dəyişkənliyi səviyyəsinə məruz qalan faiz dərəcələri, valyuta və kapital maliyyə alətlərindəki açıq mövqelərdən yaranır.

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

i. Faiz dərəcəsi riski

Pul vəsaitlərinin hərəkəti faiz dərəcəsi riski, maliyyə alətinin gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsi səbəbindən dalğalanma riskidir. Ədalətli dəyər faiz dərəcəsi riski, bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsi səbəbindən maliyyə alətinin dəyərinin dəyişməsi riski.

Şirkət bazar faiz dərəcələrinin dəyişkənliyinin həm ədalətli dəyəri, həm də pul vəsaitlərinin hərəkəti risklərinə təsirinə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz dərəcələri arta bilər, lakin gözlənilməz hərəkətlərin baş verəcəyi təqdirdə itkiləri azalda bilər.

Aşağıdakı cədvəldə vergi və kapitaldan əvvəl mənfəətin / (zərərin) faiz dərəcələrində mümkün dərəcədə mümkün dəyişikliyə həssaslığı göstərilir (2020: ± 1%). Bu dəyişikliklər mövcud bazar şəraitinin müşahidəsinə əsaslanaraq mümkün sayılır. Hesablamalar hər dövr üçün orta bazar faiz dərəcəsinin dəyişməsinə və hər hesabat tarixində faiz dərəcələrinin dəyişməsinə həssas olan faizli maliyyə alətlərinə əsaslanır. Bütün digər dəyişkən şərtlər sabit saxlanılır.

	Vergidən öncə mənfəət (zərər)		**Kapital**	
	AZN '000'	**AZN '000'**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
31 dekabr 2021-ci il	**+1%**	**-1%**	**+1%**	**-1%**
Xalis faiz gəliri	**154**	**(154)**	**123**	**(123)**
31 dekabr 2020-ci il				
Xalis faiz gəliri	167	(167)	133	133

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

i. Faiz dərəcəsi riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəl faiz dərəcələrinin yenidən qiymətləndirilməsində uyğunsuzluq səviyyəsini göstərir:

31 dekabr 2021-ci il	**Faiz dərəcəsi %**	**3 ay ərzində AZN '000'**	**3-6 ay ərzində AZN '000'**	**6- 12 ay ərzində AZN '000'**	**1-5 ərzin AZN '00**
Maliyyə aktivləri:					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	-	-	-	-	
Müştərilərə verilən kreditlər	**1%- 49.9%**	**4,200**	**3,574**	**4,619**	**1,3**
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	
		4,200	**3,574**	**4,619**	**1,3**
Maliyyə öhdəlikləri:					
Borclar		-	-	-	
Digər maliyyə öhdəlikləri	**20.03%**	**6**	-	-	
		6	-	-	
Cəmi faiz yenidən qiymətləndirmə boşluğu		**4,194**	**3,574**	**4,619**	**1,3**

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

i. Faiz dərəcəsi riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəl faiz dərəcələrinin yenidən qiymətləndirilməsində uyğunsuzluq səviyyəsini göstərir:

31 dekabr 2020-ci il	**Faiz dərəcəsi %**	**3 ay ərzində AZN '000'**	**3-6 ay ərzində AZN '000'**	**6- 12 ay ərzində AZN '000'**	**1-5 il ərzində AZN '000'**	**Faizsiz AZN '000'**	**Cəmi AZN '000'**
Maliyyə aktivləri:							
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	-	-	-	-	-	2,954	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	**1%- 49.9%**	4,200	3,370	3,485	978	-	12,033
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	147	147
		4,200	3,370	3,485	978	3,101	15,134
Maliyyə öhdəlikləri:							
Borclar	9%	-	-	-	1,455	-	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	20.03 %	8	8	18	9	42	85
		8	8	18	1,464	42	1,540
Cəmi faiz yenidən qiymətləndirmə boşluğu		4,192	3,362	3,467	(486)	3,059	13,594

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

ii. Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski maliyyə alətinin ədalətli dəyəri və ya gələcək vəsait axınları xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərə görə dəyişkən olacaq.

Xarici valyuta mübadilə riski gəlirlər və/ya kapitalın xarici valyuta məzənnələrində dəyişikliklərə görə dəyişkən olması riskidir. Şirkətin xarici valyutaya məruzqalması nağd xarici valyuta, digər banklardakı balanslar, müştərilərə kredit və avans ödənişləri, bank və maliyyə institutlarından kredit və depozitlər və müştərilərdən depozitlərdən ibarətdir.

Şirkət öz xarici valyutaya məruzqalmasını xarici valyuta aktiv və öhdəliklərini tutuşdurmaqla idarə edir. Xalis açıq mövqe və qarşı tərəfin mədudiyyətləri risk konsentrasiyasının məhdudlaşdırılması üçün müəyyən edilmişdir. Şirkətı valyuta riskinə məruz qoyan xarici valyuta denominasiyalı maliyyə aktiv və öhdəlikləri aşağıda açıqlanır. Bu məbləğlər hesabatın son tarixinə AZN məzənnəsi ilə rəhbərliyə təqdim edilən məbləğlərdir:

	Xarici valyutaya məruz qalma		
Valyuta	**AZN**	**Rubl**	**Cəmi**
31 dekabr 2021-ci il	**AZN '000'**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Maliyyə aktivləri:			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	**1,729**	**-**	**1,729**
Müştərilərə verilən kreditlər	**13,787**	**-**	**13,787**
Digər maliyyə aktivləri	**215**	**-**	**215**
	15,731	**-**	**15,731**
Maliyyə öhdəlikləri:			
Borclar	**-**	**-**	**-**
Digər maliyyə öhdəlikləri	**85**	**-**	**85**
Ümumi məruz qalma – xalis	**15,646**	**-**	**15,645**

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

ii. Xarici valyuta riski (davamı)

	Xarici valyutaya məruz qalma		
Valyuta	**AZN**	**Rubl**	**Cəmi**
31 dekabr 2020-ci il	**AZN '000'**	**AZN '000'**	**AZN '000'**
Maliyyə aktivləri:			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	2,954	-	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	12,033	-	12,033
Digər maliyyə aktivləri	147	-	147
	15,134	-	15,134
Maliyyə öhdəlikləri:			
Borclar	-	1,455	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	85	-	85
	85	1,455	1,540
Ümumi məruz qalma – xalis	15,049	(1,455)	13,594

Aşağıdakı cədvəldə bütün digər bərabər şərtlər daxilində Şirkətin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri, ə RUB / AZN məzənnəsi ilə bağlı vergi və kapital qarşısında mənfəətin ((zərərin) həssaslığı əks edilmişdir. 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il üçün RUB / AZN məzənnəsində isə ± 10% dəyişiklik nəzərə alınır (2020: ± 10%). Həssaslıq təhlili Şirkətin hər bir hesabat tarixində saxlanılan xarici valyuta maliyyə alətlərinə əsaslanır.

Əgər manat RUB nisbətdə müvafiq olaraq 10% (2020: 10%) zəifləmiş olsaydı, bu aşağıdakı təsir göstərərdi:

	Vergidən öncə mənfəət/ (zərər)	**Kapital**
	RUB	**RUB**
	AZN '000'	**AZN '000'**
December 31, 2021	-	-
December 31, 2020	(146)	(116)

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

d) Bazar riski (davamı)

ii) Xarici valyuta riski (davamı)

Əgər manat RUB nisbətdə müvafiq olaraq 10% (2020: 10%) dəyər qazanmış olsaydı, bu aşağıdakı təsir göstərərdi:

	Vergidən öncə mənfəət/ (zərər)	Kapital
	RUB	RUB
	AZN '000'	AZN '000'
December 31, 2021	-	-
December 31, 2020	146	116

Xarici valyuta məzənnələrinə məruz qalma il ərzində xarici əməliyyatların həcmindən asılı olaraq dəyişir. Buna baxmayaraq, yuxarıda göstərilən təhlil Şirkətin xarici valyuta riskinə məruz qalmasının göstəricisi hesab olunur.

(e) Kredit riski

Kredit riski müştəri və ya maliyyə alətinin qarşı tərəfi müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikdə Şirkət üçün maliyyə itkisi riskidir. Şirkət kredit risklərinin idarə olunması (həm tanınmış maliyyə aktivləri, həm də tanınmamış müqavilə öhdəlikləri üçün), o cümlədən portfel konsentrasiyasını məhdudlaşdırmaq və kredit riskini fəal şəkildə izləmək üçün Kredit Komitəsinin yaradılması ilə bağlı siyasət və prosedurlara malikdir. Kredit siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir. Banklarla əlaqəli kredit riski məqbul dərəcədə qiymətləndirilmiş banklar səbəbindən məhduddur. Kredit siyasətində aşağıdakılar müəyyənləşdirilir:

- Kredit müraciətlərinə baxılması və təsdiqlənməsi qaydaları
- Borcalanların kredit qiymətləndirməsinin metodologiyası
- qarşı tərəflərin, emitentlərin və sığorta şirkətlərinin kredit qiymətləndirməsinin metodologiyası
- kredit sənədlərinə dair tələblər
- Kreditlərin və digər kredit risklərinin davamlı monitorinqi prosedurları

Şirkət fərdi kredit risklərinin nəticələrini daim izləyir və müştərilərin kredit qabiliyyətini mütəmadi olaraq qiymətləndirir. İcmal müştərinin ən son maliyyə hesabatlarına və borcalan tərəfindən təqdim edilmiş və ya Şirkət tərəfindən əldə edilmiş digər məlumatlara əsaslanır.

Kredit riskinə maksimum məruz qalma ümumiyyətlə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində və tanınmamış müqavilə öhdəliklərinin məbləğlərində əks olunur. Mümkün kredit riskini azaltmaq üçün aktiv və öhdəliklərin qarşılıqlı təsirinin əhəmiyyəti yoxdur.Hesabat tarixində maliyyə aktivlərindən kredit riskinin maksimal dərəcəsi aşağıdakı kimidir:

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

(e) Kredit riski (davamı)

	Qeydlər	2021	2020
Maliyyə aktivləri		**AZN '000'**	AZN '000'
Köhnəlmə dəyəri ilə ölçülən maliyyə aktivləri			
Nəğd pul və nəğd pul ekvivalenti	10	**1,716**	2,943
Müştərilərə verilən kreditlər	11	**13,787**	12,033
Digər maliyyə aktivləri	13	**215**	147
Cəmi		**15,718**	15,123

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Şirkətin bütünlükdə kredit riskinə məruz qalmasının ümumi faiz dərəcəsinin 10 faizindən çox hissəsi olan müştərisi yoxdur (2020: yoxdur).

(f) Likvidlik riski

Likvidlik riski, Şirkətin nağd pul və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaqla tənzimlənən maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkəcəyi riskidir. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddəti uyğun gəlmədikdə likvidlik riski mövcuddur. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri və faiz dərəcələrinin uyğun və / və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsi üçün əsasdır. Hər zaman maliyyə institutları üçün tamamilə uyğun olmaması qeyri-adi haldır, çünki əməliyyatın aparılması çox vaxt qeyri-müəyyən müddətə və müxtəlif tiplərə aiddir. Müqayisə olunmamış bir mövqe gəlirliliyi artıra bilər, eyni zamanda itki riskini də artıra bilər.

Şirkət pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə bütün öhdəlikləri vaxtından əvvəl yerinə yetirmək üçün hər zaman vəsaitin olmasını təmin etmək məqsədi ilə likvidliyin idarə edilməsini həyata keçirir. Likvidlik siyasəti Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiq edilir. Şirkət diversifikasiya edilmiş və sabit maliyyə bazasını fəal şəkildə dəstəkləməyə çalışır. Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti tələb edir:Pul vəsaitlərinin hərəkətini proqnozlaşdırmaq və bununla əlaqədar zəruri likvid aktivlərin səviyyəsini nəzərə almaq;

- müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini saxlamaq
- Borcların konsentrasiyası və profilini idarə etmək
- borc maliyyələşdirmə planlarının aparılması
- Pul axınının hər hansı bir kəsilməsindən qorunmaqla asanlıqla ləğv edilə bilən yüksək satıla bilən aktivlər portfelinin saxlanılması
- likvidlik və maliyyələşdirmə şərtləri planlarını qorumaq
- tənzimləmə tələblərinə qarşı likvidlik nisbətlərinin monitorinqi

Maliyyə Departamenti, maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin likvidlik vəziyyəti və gələcək proqnozlaşdırılan iş nəticəsində yaranan digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin təfərrüatları ilə əlaqədar qurumlardan məlumat alır. Bundan sonra Maliyyə Departamenti, bütövlükdə Şirkət daxilində kifayət qədər likvidliyin qorunmasını təmin etmək üçün qısamüddətli likvid aktivlərin müvafiq portfelini təmin etməyi təmin edir.

Gündəlik likvidlik mövqeyi izlənilir və həm normal, həm də daha ağır bazar şərtlərini əhatə edən müxtəlif ssenarilər altında nizamlı likvidlik stress testi Maliyyə İdarəsi tərəfindən aparılır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əhatə edən likvidlik haqqında hesabatlar həftəlik əsas rəhbərliyə təqdim olunur. Likvidliyin idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar Maliyyə Departamenti tərəfindən qəbul edilir və yerinə yetirilir.

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

f) Likvidlik riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə mümkün ən erkən müqavilə müddətinə əsasən maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəliklər və kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə bölüşdürülməmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti göstərilir. Cədvəllərdə açıqlanan ümumi axın maliyyə öhdəlikləri üzrə müqavilə üzrə, bölüşdürülməmiş pul axınlarıdır. Maliyyə öhdəliklərinin ödəmə təhlili aşağıdakı kimidir:

31 dekabr 2021-ci il	1 ay ərzində AZN '000'	1-3 ay ərzində AZN '000'	3-12 ay ərzində AZN '000'	12 ay-5 il ərzində AZN '000'	Cəmi AZN '000'
Maliyyə aktivləri:					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalenti	**1,729**	**-**	**-**	**-**	**1,729**
Müştərilərə verilən kreditlər	**4,200**	**3,574**	**4,619**	**1,394**	**13,787**
Digər maliyyə aktivləri	**215**	**-**	**-**	**-**	**215**
	6,144	**3,574**	**4,619**	**1,394**	**15,731**
Maliyyə öhdəliklıri					
Borcl öhdəlikləri	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Digər maliyyə öhdəlikləri	**85**	**-**	**-**	**-**	**85**
	85	**-**	**-**	**-**	**85**
Balansda likvidlik boşluğu	**6,059**	**3,574**	**4,619**	**1,394**	**15,646**
Məcmu xalis mövqe	**6,059**	**9,633**	**14,252**	**15,646**	

21 Risklərin idarə edilməsi, korporativ idarəetmə və daxili nəzarət (davamı)

f) Likvidlik riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan məbləğlərin gözlənilən ödəmə müddətinə görə təhlilini göstərir:

31 dekabr 2020-ci il	1 ay ərzində AZN '000'	1-3 ay ərzində AZN '000'	3-12 ay ərzində AZN '000'	12 ay-5 il ərzində AZN '000'	Cəmi AZN '000'
Maliyyə aktivləri:					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalenti	2,954	-	-	-	2,954
Müştərilərə verilən kreditlər	1,516	2,684	6,855	978	12,033
Digər maliyyə aktivləri	147	-	-	-	147
	4,617	2,684	6,855	978	15,134
Maliyyə öhdəliklıri					
Borcl öhdəlikləri	-	-	-	1,455	1,455
Digər maliyyə öhdəlikləri	45	5	26	9	85
	45	5	26	1,464	1,540
Balansda likvidlik boşluğu	4,572	2,679	6,829	(486)	13,594
Məcmu xalis mövqe	4,572	7,251	14,080	13,594	

22 Kapitalın idarəedilməsi siyasəti və prosedurları

Azərbaycan Mərkəzi Bankı şirkət üçün kapital tələblərini müəyyənləşdirir və izləyir. Şirkət qanuni tənzimləmə ilə kredit təşkilatları üçün kapital olaraq təyin olunan maddələri kapital olaraq təyin edir. AMB tərəfindən müəyyən edilmiş mövcud kapital tələblərinə əsasən bank olmayan kredit təşkilatları minimum 300 min manat (2020: 300 min AZN) nizamnamə kapitalına sahib olmalıdırlar. Ümumi tənzimləmə kapitalının risk ölçülən aktivlərə nisbətinin (qanuni kapital nisbəti) qorunub saxlanılması ilə bağlı MB-nin bank olmayan kredit təşkilatına verdiyi heç bir tələb yoxdur.

Şirkətdə kapitalın idarə olunması üçün rəsmi bir siyasət mövcud deyil, lakin rəhbərlik şirkətin əməliyyat və strateji ehtiyaclarını ödəmək üçün kifayət qədər kapital bazası saxlamağa və bazar iştirakçılarının etibarını qorumağa çalışır. Buna, səmərəli nağd pul idarəsi, şirkətin gəlirləri və mənfəətinin daimi monitorinqi və əsasən şirkətin əməliyyat pul axınları tərəfindən maliyyələşdirilən uzunmüddətli investisiya planları ilə nail olunur. Bu tədbirlər sayəsində şirkət davamlı mənfəət artımını hədəfləyir.

	2021	2020
	AZN '000'	AZN '000'
Cəmi kapital	**16,378**	13,289
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	**(1,729)**	(2,954)
Cəmi kapital	**14,649**	10,335
Cəmi kapital	**16,378**	13,289
Borc öhdilikləri	**-**	1,455
Cəmi borclanma	**16,378**	14,744

23 Hesabat tarixindən sonraki hadisələr

COVID-19-un yayılması dünyanın bir çox ölkələrinin iqtisadiyyatına ciddi şəkildə təsir etdi. Bir çox ölkələrdə iş yerləri müəyyən müddətə əməliyyatları dayandırmağa və ya məhdudlaşdırmağa məcbur olmuşlar. Səyahət qadağaları, karantinlər, sosial məsafə və az əhəmiyyətli xidmət sahələrinin bağlanması da daxil olmaqla virusun yayılmasının qarşısını almaq üçün alınan tədbirlər dünya miqyasında iş yerlərində ciddi ləngimələrə səbəb olmuş və iqtisadi yavaşlamaya səbəb olmuşdur.. Qlobal fond bazarlarında da böyük dəyişkənlik və əhəmiyyətli dərəcədə zəifləmə yaşanıb. Hökumətlər və mərkəzi banklar iqtisadi şərtləri sabitləşdirmək üçün pul və maliyyə müdaxilələri ilə cavab verdilər. Şirkət rəhbərliyi COVID-19 (Corona virusu) baş verməsi ilə əlaqədar vəziyyətin inkişafını yaxından izləyir və bütün lazımi tədbirləri görür. COVID-19 pandemiyasının müddəti və təsiri hələlik qeyri-müəyyən olaraq qalır. Dəyişən şərtlərlə əlaqədar olaraq, bu nəticələrin müddəti və şiddətini, habelə onların Şirkətin maliyyə vəziyyətinə və gələcək dövrlər üçün Şirkətin nəticələrinə təsirini etibarlı şəkildə qiymətləndirmək mümkün deyil. Bununla belə, Şirkət 2021-ci il ərzində çox yaxşı sağ qaldı. Azərbaycan Hökumətinin COVID-19 epidemiyası ilə mübarizə üçün tətbiq etdiyi səyahət məhdudiyyətləri, karantinlər, biznes və digər prospektlərin bağlanması, bəzi ərazilərin bağlanması kimi ciddi xüsusi karantin tədbirləri 2021-ci il yanvarın 18-dən ölkə ərazisində fəaliyyəti dayandırılıb. Daha sonra yenidən xüsusi karantin tədbirləri 2021-ci ilin iyun ayına qədər tətbiq edilib və Nazirlər Kabinetinin 336 nömrəli qərarına əsasən, ölkə ərazisində 2021-ci il noyabrın 1-dən 2022-ci il yanvarın 1-dək uzadılıb. Nazirlər Kabinetinin "2021-2022-ci illəri əhatə edən peyvənd strategiyası haqqında" 16 yanvar 2021-ci il tarixli sərəncamına əsasən, Azərbaycan əhalisinin mərhələli peyvəndlənməsinə başlanılıb.

Xanım Altyn Shakirova
Direktor

Cənab Faiq Sadıxbəyov
Baş Mühasib